

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta

Ústav profesního rozvoje pracovníků ve školství

Využití bruslení ve školní družině

Use of skating in after-school child care

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

PaedDr. Ivan Příbyl

Autor:

Tat'ána Dunajská

**Studijní obor: vychovatelství
Kombinované bakalářské studium**

Praha 2007

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, pouze na základě studia odborné literatury a konzultací s vedoucím práce PaedDr. Ivanem Příbylem. Veškeré literární prameny a odborné zdroje, ze kterých jsem čerpala, jsou uvedeny v seznamu použitých informačních zdrojů.

V Praze dne 30. března 2007

A rectangular area of the document has been redacted with a grey box, obscuring the author's signature. The redaction is centered horizontally and covers approximately the width of the signature line.

Tat'ána Dunajská

Resumé

Tato bakalářská práce se zabývá možnostmi využití bruslení ve školní družině při Tečném týpku a ve Školení v Praze 2. Cílem práce je zjistit, zda zájmový kroužek bruslení může vzbudit zájem dětí o zdravý životní styl a zda zájem o tento zimní sport může být trvalý. Dále jsou dány dostatečné odpovědi na otázku, zda uslovení o probuzení zájmu o bruslení u dětí středního školního věku má smysl vzhledem ke stále pasivnějšímu životnímu stylu v naší zemi.

V teoretické části objasní pojem volný čas, seznamují čtenáře se školními družinami, zabývají se bruslením jako sportem a též příměsem kroužku bruslení pro malé děti.

Ve výzkumné části uvádím konkrétní výsledky, z nichž lze dovodit, že zájem malých dětí o sportovní aktivity v naší zemi je značný, přitom bruslení zaujímá první místo.

V závěrečné části jsou uvedeny vyplývající závěry. Získané zkušenosti by měly podbídit všem pedagogům zejména školních družin, kteří dříve poskytovali zájem o zimní sport pedagogické. Přílohou je děti středního školního věku z hlediska rozvoje a zdraví v naší zemi poskytnuté.

Děkuji PaedDr. Ivanu Příbylovi za odbornou pomoc při zpracování tématu, ochotu a nemalé množství poskytnutých rad, které se promítly do konečné podoby bakalářské práce.

Dále děkuji všem, kteří se podíleli na této bakalářské práci, zvláště Marii Dastychové.

Resumé

Tato bakalářská práce se zabývá možnostmi využití bruslení ve školní družině při Základní škole u sv. Štěpána v Praze 2. Cílem práce je zjistit, zda zájmový kroužek bruslení může vzbudit zájem dětí o zdravý životní styl a zda zájem o tento zimní sport může být trvalý. Dále jsem chtěla dostat odpověď na otázku, zda usilování o probuzení zájmu o bruslení u dětí mladšího školního věku má smysl vzhledem ke stále pasivnějšímu životnímu stylu v rodině.

V teoretické části objasňuji pojem volný čas, seznamuji čtenáře se školními družinami, zabývám se bruslením a jeho významem a též přínosem kroužku bruslení pro malé děti.

Ve výzkumné části uvádím konkrétní výsledky, z nichž lze usoudit, že zájem rodičů i žáků o sportovní aktivity v naší družině je značný, přitom bruslení zaujímá přední místo.

V závěrečné části jsou uvedeny vyplývající závěry. Získané informace by měly posloužit všem pedagogům zejména školních družin, kteří občas pochybují o smysluplnosti svého pedagogického působení na děti mladšího školního věku a hledají motivaci a odvahu v této činnosti pokračovat

Klíčová slova

školní družina	5
žák, dítě	9
mladší školní věk	9
volný čas	10
výchova	10
zájmový kroužek	11
zájmové aktivity, činnosti	12
životní styl	12
bruslení	14
bruslit	16
1.1.1. Historie bruslení	16
1.1.2. Základy bruslení	17
1.1.3. Metodický postup	18
1.1.4. Organizace a vedení kroužku	19
1.1.5. Výživa, výhraň, bezpečnost	20
2.3. Charakteristika středního školního věku	20
4. Typologie	24
5. Výzkumy	24
5.1. Metodika výzkumu	24
5.1.1. Účel výzkumu	24
5.1.2. Postup ve výzkumu	25
6. Výsledky výzkumů	26
6.1. Výsledky z dotazníků	26
6.1.1. Výsledky dotazníku pro žáky	26
6.1.2. Výsledky dotazníku pro učitele	27
6.2. Výsledky z rozhovoru	28
7. Diskuze	28
8. Závěr	29
8.1. Závěrečné poznatky	29
8.2. Doporučení	30

Obsah

Úvod	7
2 Problém, cíl a úkoly práce.....	8
3 Teoretická část	9
3.1 Teoretická východiska	9
3.2 Volný čas a výchova mimo vyučování	10
3.2.1 Volný čas	10
3.2.2 Výchova mimo vyučování.....	11
Školní družina	12
3.3.1 Cíle, poslání a funkce školní družiny	12
3.3.2 Náplň činnosti školní družiny.....	14
3.3.3 Sportovní, pohybové a tělovýchovné aktivity.....	16
3.3.4 Specifikace školní družiny při ZŠ	19
3.4 Bruslení a jeho význam.....	20
3.4.1 Historie bruslení	21
3.4.2 Základy bruslení	22
3.4.3 Metodický postup.....	25
3.4.4 Organizace a vedení kroužku.....	28
3.4.5 Výzbroj, výstroj, bezpečnost	30
3.5 Charakteristika mladšího školního věku	31
4 Hypotézy	33
5 Výzkumná část	34
5.1 Metodika výzkumu	34
5.1.1 Metody výzkumu	34
5.1.2 Postup ve výzkumu	34
6 Výsledky výzkumu	36
6.1 Výsledky z dotazníků	36
6.1.1 Výsledky dotazníku pro žáky	36
6.1.2 Výsledky dotazníku pro rodiče.....	38
6.2 Výsledky z rozhovorů	40
7 Diskuse	42
8 Závěr	45
Seznam použitých informačních zdrojů	47
Seznam příloh	48

Úvod

Je mnohostranně prokázáno, že pohybová aktivita příznivě ovlivňuje vývoj člověka a jeho život v každém věku. Má nezastupitelnou funkci v utváření zdravého životního stylu jako prostředek kompenzační, zdravotně preventivní a výchovný .

Zejména v mladším školním věku znamená pro děti pohyb jednu z jejich nejdůležitějších přirozených životních potřeb. Pohyb je aktivita, ve které se cítí dobře, je to mechanismus, který patří k přirozenému dětskému chování.

Tělovýchovné a pohybové činnosti jsou jednou z nejdůležitějších náplní volnočasových aktivit ve školní družině. Přibývá rodin s pasivním životním stylem a pro mnohé děti mladšího školního věku je pohyb ve škole či ve družině jedinou příležitostí ke sportovní či tělovýchovné aktivitě.

Čtvrtým rokem pracuji ve Školní družině při Základní škole u sv. Štěpána (dále jen ŠD) a snažím se vést děti k pohybu a sportu tak, aby ho přijaly za neoddělitelnou součást svého dalšího života a aby se potřeba sportovat nerozplynula s uplynutím mladšího školního věku.

Kladu si otázku, zdali je nabídka pohybových aktivit ve školní družině dostatečná a zdali jeden sezónní zájmový kroužek může ovlivnit postoj dítěte mladšího školního věku k pohybu vůbec, zdali může probudit trvalý zájem o sport.

At' budou závěry jakékoli, at' budou mé hypotézy vyvráceny či potvrzeny, i nadále se ve své práci vychovatelky ve školní družině budu snažit provázet děti na jejich cestě ve jménu jednoduše moudrého hesla „ V zdravém těle zdravý duch ! “ .

2 Problém, cíl a úkoly práce

Problém:

Nabídka volnočasových sportovně – pohybových aktivit pražských školních družin je různá, přímo závislá na materiálním a personálním vybavení těchto institucí.

Nabízí školní družina při ZŠ Štěpánská dostatek pohybových aktivit pro děti mladšího školního věku?

Může sportovní kroužek bruslení v rámci školní družiny vzbudit v dítěti trvalý zájem o sport, pohyb a tělovýchovu?

Cíl práce:

Zjistit, zda zájmový kroužek bruslení může vzbudit zájem dětí o zdravý životní styl a trvalý zájem o tento zimní sport. Má smysl, v souvislosti se stále více převládající pasivní výchovou v rodinách, o toto usilovat?

Úkoly:

1. Zjistit, kolik rodičů a dětí je či není spokojeno s nabídkou zájmových sportovních aktivit v naší družině.
2. Zjistit, proč děti navštěvují zájmový kroužek bruslení.
3. Zjistit, u kolika žáků se stal zájem o bruslení trvalou zálibou a proč.

3 Teoretická část

3.1 Teoretická východiska

Volný čas, jeho činnosti a struktury mají význam především pro způsob života a výchovu dětí a mladých lidí. Zpočátku se volnému času dětí a mládeže věnovaly pouze tradiční instituce, jako je rodina a škola, postupně vznikala další zařízení, věnující se volnočasovým aktivitám.

V posledním období se prohlubují negativní vlivy hromadných sdělovacích prostředků, počítačových médií, televize, videa či komerčních zařízení volného času. Od tradičních zařízení volného času, jakým je školní družina, si tato skutečnost žádá zvýšení účinnosti a zlepšení stimulace aktivit, umožňovat aktivní podíl na nich tak, aby se stávala zařízeními ne pro děti, ale dětí (Hofbauer, 1999).

Při dodržení zásady dobrovolnosti lze těžko očekávat úspěch, pokud dětem nenabídneme zajímavou alternativu, která je motivuje k činnosti. Pohybové, tělovýchovné a sportovní aktivity jsou v tomto případě téměř stoprocentním zájmovým polem pro většinu jedinců i skupin. Vzhledem ke slábnoucí roli rodiny jako výhradního organizátora volného času dětí mladšího školního věku, stále více nastupuje potřeba zkvalitňovat výchovně vzdělávací práci ve školní družině, kde děti obvykle tráví většinu svého dne.

Předpokládává to poznávat potřeby dětí, zájmová zaměření i konkrétní přání, reagovat citlivě na jejich různorodost, získávat je pro trvalou účast, rozvíjet jejich individuální nadání i jejich sociální kontakty.

Školní družina tak významnou měrou přispívá k tomu, že se volný čas dětí stává v mladším školním věku nedílnou součástí jejich života a formou různorodých, z větší části tělovýchovných a pohybových aktivit, umožňuje dětem prožívat chvíle úspěchu, radosti a štěstí, učí je překonávat nezdary a důsledky proher a osvojovat si roli aktivního účastníka dnešního života. [1]

3.2 Volný čas a výchova mimo vyučování

3.2.1 Volný čas

Jedním z cílů výchovy je naučit člověka rozumně využívat volného času, formovat jeho zájmy a podporovat jeho ústřední, hluboký a celoživotní zájem. Jednoznačné, exaktní vymezení pojmu volný čas je značně problematické, pravděpodobně i nemožné. Uvádím vymezení z odborné literatury tří různých autorů, zabývajících se danou tematikou.

Volný čas zahrnuje : odpočinek, rekreaci, zábavu, zájmové činnosti, dobrovolné vzdělávání, dobrovolnou společensky prospěšnou práci aj. Pedagogika volného času má vést žáky k chápání toho, jak lze volný čas trávit, aby byl pro jedince prospěšný, aby usměrňoval a kultivoval jeho individuální zájmy a přinášel mu pocity uspokojení a seberealizace. (J.Průcha, 2000)

Volný čas je doba, po kterou člověk patří sám sobě, může se svobodně rozhodnout o činnostech, které mu přinášejí potěšení a odpočinek. Část dne, kdy je člověk maximálně osvobozen od všech povinností pracovních, studijních, společenských, od svých závazků vůči rodině i vůči sobě samému. (J.Dvořáček, 1999)

Volný čas je možno chápat jako opak nutné práce a povinností. Dobu, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybírat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění. Pod pojem se zahrnují odpočinek, rekreace, zábava, zájmové činnosti, dobrovolné vzdělávání, dobrovolná společensky prospěšná činnost i časové ztráty s těmito činnostmi spojené. (J.Pávková, 1999)

Volný čas je doba, která nám ve větší či menší míře zbývá po splnění našich povinností. Optimální stav nastává, pokud se podaří oblast povinností a oblast volného času uvést do rovnováhy. Specifickou zvláštností volného času dětí a mládeže je nutnost jeho ovlivňování. Tak jako v jiných oblastech formování člověka i zde platí, že první zkušenosti s využíváním volného času získává dítě v rodině, přičemž záleží na tom, jaká je její hodnotová orientace, o jaký typ rodiny se jedná, jaký je způsob rodinného soužití, jaké jsou zájmy rodičů a jaký význam se jim přikládá. Základní návyky a postoje, i v oblasti volného času, si děti přinášejí z rodiny.[1]

Pedagogické ovlivňování volného času je sféra, kde má rozhodující slovo a téměř neomezené možnosti škola a školská zařízení, zabývajících se výchovou a vzděláváním dětí a mládeže. Mělo by být nenásilné, nabízené činnosti pestré a přitažlivé, účast na nich dobrovolná. Děti ještě nemají dostatek zkušeností, teprve hledají správný směr v oblastech

zájmových činností, a proto potřebují citlivé, provázející, laskavé vedení a nápomoc. Pedagogické ovlivňování volného času potvrzují i historické zkušenosti a výzkumy ze zahraničí i naše, které jednoznačně potvrzují, že prevence je ve výchově účinnější a mnohem ekonomičtější než náprava chyb a převýchova. Školy, výchovná zařízení i další subjekty mají možnost do určité míry kvalifikovaným pedagogickým vedením kompenzovat nedostatečnou výchovnou funkci rodiny, vyznačující se nezájmem o trávení volného času svého dítěte. [2]

3.2.2 Výchova mimo vyučování

Převážně ve volném čase dítěte se uskutečňuje výchova mimo vyučování, která probíhá mimo povinné vyučování, mimo bezprostřední vliv rodiny a je institucionálně zajištěná. Poskytuje prostor a čas vést děti a mládež k rozumnému využívání volného času, provázet je při výběru hodnotných zájmů, uspokojovat a kultivovat jejich potřeby v oblasti poznávání, rozvíjet schopnosti a dovednosti a posilovat žádoucí morální vlastnosti. Hodnotné a trvalé zájmy kladně ovlivňují celý život člověka. [3]

Zájmovou činnost, která pravidelně probíhá v době mimo vyučování např. ve školní družině, chápeme jako cílevědomé činnosti, zaměřené na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a sklonů žáka, které by se měly stát trvalou součástí jeho života. Kvalitní zájmy jsou znakem zralé osobnosti. U žáků nám svěřených se jedná o širší mnoha zájmů, se kterými by se měli seznámit. V pozdějším věku si žák sám vybere jeden z nich a bude se o něj zajímat hlouběji podle svého vlastního zaměření.

Výchova mimo vyučování je specifická oblast výchovného působení a plní funkci výchovně – vzdělávací, zdravotní a sociální. Zdravotní funkci plní instituce pro výchovu mimo vyučování zejména tím, že přispívají k uspořádání režimu dne tak, aby podporoval zdravý tělesný a duševní vývoj dětí a mládeže. To spočívá ve střídání činností různého charakteru, tedy duševní a tělesné činnosti, práce a odpočinku, činností organizovaných a spontánních. Zvláště velký zdravotní význam má podněcování a podporování příležitostí k vydatnému pohybu na čerstvém vzduchu. Tělovýchovné a sportovní činnosti ve volném čase kompenzují dlouhé sezení při vyučování a jsou pro zdraví dětí nezbytně nutné. Ke zdravému duševnímu vývoji přispívají instituce výchovy mimo vyučování tím, že umožňují dětem a mládeži pobyt v příjemném prostředí, pohodě, mezi oblíbenými lidmi i tím, že jim nabízejí možnost prožívat radost a uspokojení z činnosti, která je baví. Velký zdravotní význam má i účelně volené, hygienicky nezávadné a esteticky působící materiální

vybavení a dostatek prostoru pro činnosti. Neopomenutelné je dodržování zásad bezpečnosti činnosti. [1]

Realizací cílů výchovy mimo vyučování se zabývají tyto instituce:

- **školní družiny a školní kluby**
- domovy mládeže a dětské domovy
- jazykové školy a základní umělecké
- kulturní a osvětová zařízení, občanská sdružení, sdružení dětí a mládeže
- tělovýchovné a sportovní organizace
- střediska pro volný čas dětí a mládeže

3.3 Školní družina

Školní družiny jakožto instituce školského systému zabezpečují náplň volného času i výchovu mimo vyučování zejména dětí mladšího školního věku. Nabídkou rozmanitých činností aktivizují děti, prohlubují převážně činnostní formou jejich školní znalosti, zájmovými činnostmi rozvíjejí dětskou osobnost a zdokonalují jejich kompetence. Významným znakem moderní školní družiny je možnost participace dětí na plánování a tvorbě výchovných programů.

Školní družiny jsou v mladším školním věku významným pomocníkem při hledání mimoškolní náplně volného času. Spolupracují s ostatními institucemi z této oblasti a společně dětem nabízejí nové formy využívání volného času. [1]

Náplň činnosti ŠD stanovuje vyhláška MŠMT z roku 2005 č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

3.3.1 Cíle, poslání a funkce školní družiny

Školní družina je nejčtetnější ze všech zařízení, určených pro volný čas dětí a mládeže. Má ty nejlepší předpoklady k pravidelnému, kvalitnímu a každodennímu ovlivňování volného času dětí a mládeže, neboť vychovatelé jsou se žáky v každodenním styku, mohou působit na většinu žáků bez ohledu na sociální postavení rodiny, mají možnost pravidelného kontaktu s rodiči, mají pro své působení vhodnou kvalifikaci a spolupracují s ostatními pedagogy i s vedením školy. Družina nesmí být pokračováním školního vyučování, tvoří pro děti přechod mezi výukou ve třídách a pobytem doma, je součástí nutné společenské reprodukce, nikoli pouhou sociální službou.

*Cílem výchovného působení školní družiny je připravit jedince na život prostřednictvím aktivit výchovy mimo vyučování, vybavit ho žádoucími vědomostmi, dovednostmi, postoji, zkušenostmi, prožitky - **kompetencemi**. Konkrétní plánované cíle ve školní družině zahrnují tyto základní oblasti:*

1. Výchova ke zdravému životnímu stylu
2. Posilování komunikačních dovedností
3. Zvyšování sociálních kompetencí
4. Schopnost najít své místo ve skupině, ve společnosti a v životě
5. Formovat životní postoje

Při strukturování dalších cílů je vhodné vycházet z aktuálně formulovaných typů učení podle UNESCO:

1. Učit se znát
2. Učit se „jak na to“
3. Učit se žít společně
4. Učit se být

Podmínkou splnění všech uvedených cílů je vytvoření prostředí, které dětem umožní uspokojování individuálních potřeb, rozvoj zájmů a specifických schopností. Důležitým prvkem je interakce všech zúčastněných činitelů, mezi něž patří sociální klima školy, empatie vychovatelek, režim dne s dostatkem pohybu a navozením podnětných aktivit a v neposlední řadě otevřené vztahy mezi vychovatelkami, dětmi a rodiči. Jen při zajištění těchto podmínek může školní družina naplňovat svoje funkce. [3]

Funkce školní družiny se mění spolu s vývojem společnosti. V současné době probíhá v naší společnosti významná přeměna celkové koncepce a výchovně – vzdělávacího působení škol i školských zařízení. Školní družiny zůstávají na pokraji zájmu, paradoxně vzhledem k jejich počtu a ke stále rostoucímu zájmu rodičů o tuto službu.

1. Funkce sociální
2. Funkce relaxační a rekreační
3. Funkce regenerační
4. Funkce kompenzační

5. Funkce výchovně – vzdělávací

6. Funkce preventivní

Z obecného hlediska většiny rodičů stále převažuje jako nejvýznamnější funkce sociální, kdy rodiče přihlašují své děti do družiny ze sociálních důvodů, tedy aby byly pod dozorem po školním vyučování, než odejdou domů. Pro děti zabezpečuje odpočinek, rekreaci a zájmové činnosti. Z obecně společenského hlediska se dostávají do popředí i další funkce školní družiny. Zejména bezprostřední naplňování volného času dětí, tedy výchova ve volném čase. Vyšším posláním je vytváření návyků na účelné trávení volného času a získání dostatku informací o různých volnočasových činnostech a praktických dovednostech v nich, což je součástí výchovy k volnému času.

Školní družina slouží výchově, vzdělávání a rekreaci žáků. Svou funkci naplňuje činnostmi odpočinkovými, rekreačními, zájmovými a přípravou na vyučování. Provede – li se analýza stávajících, obvyklých výchovných aktivit a činností ve školních družinách, tak zjistíme, že pravděpodobně nejvyšší podíl aktivit bude zahrnovat výchova ke zdravému životnímu stylu. Tedy posiluje se funkce relaxační a rekreační, regenerační a kompenzační. Je to zejména výchova k odpovědnosti za svou osobu a za své zdraví, dodržování tělesné kultury, posilování tělesné zdatnosti a otužování. Tyto funkce naplňují zejména činnosti rekreační, kdy převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými, sportovními či turistickými prvky.

Podle podmínek by měly být tyto činnosti realizovány převážně venku ve skupinách, organizovaně či spontánně. Je při nich dominující vlastní aktivita dětí, která jim přináší radost a uspokojení.

3.3.2 Náplň činnosti školní družiny

Pedagog pracující s dětmi ve volném čase ve školní družině stanoví náplň činnosti na základě cílů a podmínek, ve kterých výchovný proces probíhá. Bere v úvahu reálná přání a potřeby dětí, rozvíjí a ovlivňuje jejich zájmy, může aktuálně reagovat na přání dětí i měnící se vnější podmínky, dodržuje psychohygienické požadavky a bezpečnost dětí. Vzdělávání se uskutečňuje především v průběhu činností, založených na zájmech účastníků. Účast ve volnočasových aktivitách je dobrovolná, přináší zúčastněným kladné emoce, prožitky a přispívá k jejich seberealizaci. [4]

Činnost spontánní

Uplatňuje se individuálně nebo skupinově podle aktuálního zájmu dětí a je vychovatelkou výchovně a organizačně ovlivňována nepřímo. Spontánní aktivity jsou přístupny všem zájemcům a nemají stanoven čas začátku ani ukončení. Vychovatelka při nich vystupuje jako rádce, konzultant nebo motivátor, dbá však hlavně na zajištění bezpečnosti účastníků.

Zájmová činnost příležitostná

Zahrnuje organizované, jednotlivé i pravidelné aktivity rekreační, oddechové, nebo výchovně vzdělávací. Je časově ohraničena, organizována a vychovatelkou přímo řízena. Současně ale předpokládá a umožňuje spoluúčast dětí. Jsou to například soutěže, turnaje, přehlídky, kulturní a sportovní aktivity pořádané v místním i širším měřítku. Exkurze, zájezdy, výlety, divadelní představené a jiné.

Zájmová činnost pravidelná

Uskutečňuje se v pravidelných intervalech, jednou nebo několikrát týdně, pod vedením kvalifikovaného vedoucího. Motivuje vznik různých zájmových útvarů – kroužků. Jedná se o umělecké soubory, sportovní družstva a kroužky, klubů. Na závěr školního roku by měli účastníci útvaru seznámit rodiče i veřejnost s výsledky činnosti a dostat osvědčení o činnosti.

Nabídka činností ve školní družině by měla být co nejrozmanitější, protože děti v mladším školním věku nemají zájmy vyhraněné a teprve poznávají, prozkoumávají, zkoušejí a hledají. Uskutečňují se činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové, sebeobslužné, společensky prospěšné a příprava na vyučování.

Činnosti odpočinkové

jsou pohybově i duševně nenáročné. Mohou mít podobu klidných her, četby, vyprávění, nejlépe podle návrhu žáků.

Rekreační činnosti

mají většinou formu pohybových aktivit, pokud možno ve venkovním prostředí. Nejčastěji se uplatňuje rekreační sportování a pohybové aktivity.

Zájmové činnosti

uspokojují, kultivují a rozvíjejí rozmanité potřeby a zájmy žáků. Ve družině se děti seznamují s obecně zaměřenými druhy zájmových činností :

- nácvik sociálních dovedností
- realizace pohybových aktivit
- rukodělné aktivity

- hudební činnosti
- dramatická a literární činnost
- přírodovědná a vlastivědná činnost
- využití výpočetní techniky

Činnosti sebeobslužné

Žáci jsou vedeni k upevňování hygienických a kulturních návyků společenského chování a k zodpovědnosti za svůj osobní majetek.

Činnosti veřejně prospěšné

Tyto činnosti vedou žáky k přiměřenému podílu na dobrovolné práci ve prospěch jich samých i druhých, a k tvorbě a ochraně životního prostředí. Děti by se měly podílet na úpravě místností družiny, pomáhat menším dětem, zúčastňovat se akcí na zvelebování okolí školy.

Příprava na vyučování.

může mít podobu didaktických her, studia encyklopedií, rozšiřování školních znalostí formou soutěží, po dohodě s rodiči i vypracovávání domácích úkolů.

Má – li být jakákoliv činnost ve školní družině úspěšná, musí být vždy dodrženy požadavky výchovy ve volném čase, tedy : cílené ovlivňování, požadavek dobrovolnosti, aktivity, zajímavosti a zájmovosti, citlivosti a citovosti, seberealizace , orientace na sociální kontakt a v neposlední řadě průběžná evaluace (Hájek, 2003).

3.3.3 Sportovní, pohybové a tělovýchovné aktivity ve školní družině

Stále palčivějším společenským problémem, se kterým se potýká většina zemí, je nedostatečná tělesná zdatnost u většiny populace a častější výskyt civilizačních chorob. Postupující rozvoj nás zbavuje nejen těžké dřiny, ale také pohybu, který je podmínkou dobré kondice a zdraví. Přiměřená pohybová aktivita nejen příznivě ovlivňuje celkový vývoj dítěte, ale je i účinnou ochranou proti vzniku onemocnění a má nezastupitelnou funkci při utváření zdravého způsobu života. Zafixování potřeby tělesných aktivit by mělo být základním východiskem pojetí zájmových činností tělovýchovného, sportovního a turistického zaměření ve školní družině.

Pod tímto pojmem se rozumí pohybové dovednosti, jako jsou chůze, běh, prostná cvičení, protahování či napodobování pohybu zvířat nebo rostlin, jednoduché ovládání míče, jako je koulení, kopání i házení a ovládání dalšího náčiní. Patří sem také aktivní uplatňování osobní hygieny, posilování pozitivního vztahu k tělovýchovným a pohybovým aktivitám,

znalost pravidel her a základů sportovních her, zásady fair play a soupeření, spolupráce, plnění odpovědnosti i práv svých i skupiny. Pohybové a tělovýchovné činnosti jsou intenzivním procesem socializačním. Socializace však probíhá v duchu radostné a pohodové atmosféry, vypjaté okamžiky žáky nestresují, spíše je pozitivně motivují a stmelují. Tvořivé kooperativní aktivity většinou postrádají soutěživý prvek, výkon je zdánlivě potlačen, ale umožňují intenzivní zapojení všech, tedy i méně fyzicky zdatných a neobratných, či jinak znevýhodněných dětí. Pohybové a tělovýchovné aktivity mají preventivní a motivační charakter. Přirozeně lze do nich vnést třeba multikulturní, ekologickou i enviromentální výchovu a výchovou ke zdravému životnímu stylu posilovat např. protidrogové aspekty výchovy. Vychovatelky mají při výběru, přípravě, realizaci i hodnocení aktivit tělovýchovného rázu podstatně jinou úlohu než učitel při hodině tělesné výchovy. Jsou spíše rádci, režiséry, moderátory a staršími moudrými kamarády. [1]

Oblast tělovýchovy je pro děti přitažlivá a ze zdravotního hlediska potřebná. Možnost poznávat různé druhy sportu podněcuje děti k jejich aktivnímu provozování a ve značné míře tak přispívá k tomu, aby se sport či alespoň pohyb stal v dospělosti nezbytnou potřebou a součástí našeho životního stylu.

Pro všeobecný rozvoj dětí mladšího školního roku je nutná všestrannost. Činnosti by proto měly zahrnovat vybrané prvky z atletiky, gymnastiky, sportovních her, turistiky, dále podle místních podmínek plavání, bruslení, lyžování či další sporty. Důležitost se příkládá zejména sportům, které je možno vykonávat venku či v přírodě.

Okruhy tělovýchovných, sportovních a turistických zájmových činností, vhodných k provádění ve školní družině:

1. kondiční cvičení s náčiním i bez náčiní, s hudbou
2. průpravná zdravotní cvičení
3. rytmická gymnastika a tanec
4. akrobacie
5. atletika
6. sportovní hry
7. drobné pohybové hry
8. sezónní sporty a zábavy, plavání, bruslení, lyžování, sáňkování, hry ve vodě, na sněhu, pouštění draků, hraní kuliček, apod.
9. turistika pěší, vodní i cykloturistika [1]

Dále sem patří seznamování dětí se životem a s úspěchy známých českých i světových sportovců, společné návštěvy a sledování sportovních utkání a vykonávání branných sportů, třeba při příležitosti školy v přírodě.

Zájmy v mladším školním věku nejsou ještě rozlišeny, proto je nutné předkládat dětem k výběru činnosti, při kterých se mění nejen jejich obsah, ale i prostředí, ve kterém se odehrávají. V mladším školním věku využíváme přirozené dětské dychtivosti po všem novém, chuti a nadšení, které jsou pro tento věk typické, stejně jako krátkodobost zájmů. Tomu se přizpůsobuje i náplň nabízených zájmových útvarů a sportovních aktivit, které mají mít pestrou činnost.

Se silně motivačním nábojem existuje velké množství her a dalších pohybových aktivit. Není proto třeba vyvíjet velké úsilí při provádění těchto činností. *Motivace* se však nesmí podcenit, každá hra vyžaduje specifickou motivaci. Správné vedení hry je do jisté míry umění. Školní družina je pro děti místem pozitivních prožitků a zajímavých zkušeností, umožňuje kombinování aktivit uvnitř a vně budovy školy s důrazem na činnosti v přírodním prostředí, prohlubování komunikace a spolupráce mezi dětmi navzájem i mezi dětmi a vychovatelkou.

Organizační formy jsou velmi rozmanité:

Organizace pohybových aktivit začíná v ranní družině, kde je prostor a čas pro zařazování cvičení zaměřených na vytváření příjemné a pohodové atmosféry, protažení a relaxaci.

V odpolední družině se zařazují po odpočinku pohybové aktivity. Jejich množství je téměř nevyčerpatelné. V městských družinách jsou realizovány v sadech, parcích či na hřištích, neboť vychovatelka obvykle nemá možnost jít s dětmi do lesa či na louku. Je nutné využít nejbližší prostředí, které se kolem školy nabízí. V odpoledních hodinách probíhají i činnosti sportovních a pohybových zájmových útvarů.

Další vhodnou aktivitou je tělovýchovná chvilka, kterou zařazujeme několikrát, podle potřeby a charakteru hlavní denní činnosti. Důležité jsou cviky na správné držení těla, dechová cvičení, napodobivé a přímivé cviky, kreativně kooperativní aktivity a iniciační cvičení, protože pozitivně motivují a nalad'ují naprostou většinu dětí. Nepříliš uplatňovanou formou jsou cvičení dětí na veřejnosti, například při příležitosti společných akcí s rodiči na začátku či na konci školního roku. Důležitá je i spolupráce s učiteli ve škole, kteří garantují školní tělesnou výchovu. Ve spolupráci s nimi je možné uspořádat různé mezidružinové sportovní akce. [4]

3.3.4 Specifikace školní družiny při Základní škole sv. Štěpána

Jedenáctým rokem pracuji jako vychovatelka ve školní družině. Pro tuto práci mám dostačující kvalifikaci, v roce 1980 jsem maturovala na Střední pedagogické škole v Litomyšli, obor vychovatelství, specializace tělesná výchova.

Čtvrtým rokem pracuji ve školní družině při Základní škole, Štěpánská ulice v Praze 2. Je zde celkem jedenáct tříd, z toho šest tříd prvního stupně, výuka se řídí osnovami Obecné školy, celkově je výchovně vzdělávací práce zaměřena na posilování kvalitních mezilidských vztahů a žádoucích projevů chování.

Ve školní družině jsou mými svěřenci žáci nejstarší, tedy ze třetí, čtvrté a páté třídy. Každý rok navštěvuje družinu cca 85 dětí, které jsou rozděleny do třech oddělení. Provoz školní družiny začíná ráno v sedm hodin a končí večer v šest hodin, v pátek v pět hodin vpoledne.

Vzhledem k poloze školy v centru Prahy se snažíme klást důraz na pobyt dětí mimo budovu, tedy jsme s nimi téměř denně venku na hřišti či na zahradě. Materiální podmínky jsou v naší družině velmi skromné. V rámci zájmové odpolední činnosti jsou dětem nabízeny tyto tělovýchovné aktivity:

1. pohybové hry pro 1. a 2. třídu
2. pohybové hry pro 3. – 5. třídu
3. taneční kroužek pro dívky ze 2. – 5. třídy
4. kroužek bruslení pro všechny zájemce

Velkou výhodou ŠD je možnost využívat zahradu přilehlou k pozemku školy. Jedná se o prostor vedle školního hřiště a v bezprostřední blízkosti budovy družiny, porostlý trávou a vzrostlými ovocnými, jehličnatými i listnatými stromy. Výjimečně se s dětmi dostaneme i na školní hřiště, spíše v zimních měsících, do pozdního odpoledne probíhá výuka tělocviku, nebo je hřiště pronajaté. Pokud se sem dostaneme, chlapci i dívky hrají fotbal. Jinak zde probíhají po celou dobu pobytu sportovní a tělovýchovné aktivity jak organizované tak spontánní, zejména oblíbené jsou míčové hry, soutěže, hry se švihadly a jednoduché atletické disciplíny běh, skok, lezení, překonávání překážek apod.

Vzhledem k tomu, že jsem odjakživa propagátor jakéhokoliv tělesného pohybu, nabídla jsem dětem před třemi lety kroužek bruslení. Třetím rokem každou středu od podzimu do jara, podle klimatických podmínek, jezdíme s dětmi do Víceúčelového sportovního areálu Na Františku v Praze 1, kde bylo právě před třemi lety otevřeno krásné venkovní kluziště.

Chlapci hrají pod vedením jednoho ochotného tatínka – hokejisty amatéra hokej a já s děvčaty zdoláváme základy bruslení a krasobruslení.

Po počátečních obavách (více se báli rodiče než děti) se kroužek bruslení stal u dětí velice oblíbeným. V loňském roce bylo přihlášeno 25 dětí, což vzhledem k cestě tramvají a výzbroji a výstroji, kterou s sebou některé děti nosí, nebylo úplně jednoduché. Letos byl přihlášen přibližně stejný počet dětí, ovšem největší problémy nám natropila teplá zima, takže se začínalo bruslit až v lednu, zatímco jindy se bruslilo už od listopadu, předloni dokonce od října. V začátcích s námi jezdili někteří více úzkostliví rodiče, kteří nás buď jen pozorovali, nebo s námi i bruslili a chtěli mít jistotu, že jejich dítě bude správně oblečeno, brusle správně zašněrovány a že mu při bruslení bude na ledě pomáháno. Když se rodiče ujistili, že je vše zabezpečeno k jejich spokojenosti, na bruslení s námi jezdit přestali. Mohu konstatovat, že je to jen ku prospěchu jejich vlastních dětí.

3.4 Bruslení a jeho význam

Bruslení rozvíjí u dětí jejich přirozenou dětskou pohyblivost a zájem o tělesný pohyb na vzduchu. Posiluje se zejména obratnost, rychlost, pohyblivost, zlepšuje se jejich otužilost a celková tělesná zdatnost. Podporovány jsou také charakterové a volní vlastnosti, jako je samostatnost, ochota pomoci a spolupracovat, překonávání obtíží a únavy. Bruslení je hodnoceno jako jeden z nejvhodnějších sportů pro děti a mládež. Pohyb na čerstvém vzduchu zvyšuje krevní oběh, odstraňuje únavu nashromážděnou během vyučování a zvyšuje kapacitu plic. Bruslení pomáhá posilovat svalstvo dolních končetin, vede k získání rychlosti a obratnosti, zvyšuje smysl pro rovnováhu. Vytváří smysl pro rytmus a pohybovou estetiku. Pěstuje houževnatost, trpělivost, píli, bojovnost a zdravou ctižádostivost. [9]

Pohyb na zdravém vzduchu na ledě je výborným prostředkem k nasměrování zájmu dětí o sportovní všestrannost. Bruslení má podobný zdravotní vliv jako běh v přírodě či běh na lyžích.

S bruslením se dá začínat ve věku 5 – 6 let, začínat dříve se nedoporučuje vzhledem k námaze, kterou klade bruslení na klenbu nohy ve stadiu rané osifikace. Probíhá velké zatížení vnitřní klenby nohy při odrazu na bruslích. Dítě má ještě problém udržet pevný kotník. Pravidelné bruslení několik hodin týdně působí příznivě na funkční zdatnost organismu, pěstuje vytrvalost a rychlost, zvyšuje obratnost a posiluje svalstvo dolních končetin. [6]

3.4.1 Historie bruslení

První písemná zmínka o bruslení je z roku 1174. Na Slovensku se našla kostěná brusle odhadem 5 000 let stará, brusle staré 4 000 let se našly poblíž Říma, ve Francii se našly dlouhé obroušené kosti býka, staré 20 000 let.

Mě zaujala situace v době života našeho Učitele národů. Velký český pedagog zaujal k bruslení zajímavé stanovisko. Na svou dobu byl velice pokrokový a tělesná cvičení doporučoval v rámci školní výchovy, dal se však ovlivnit mravnostními předpisy církve. Ty zakazovaly koupání v rybnících a řekách, a proto se málokdo odvážil na ně vstoupit i v zimě. V duchu doby považoval Komenský bruslení za nebezpečné, nicméně v jeho knize *Orbis sensualium* najdeme železné brusle v kapitole, která se věnuje hrám.

Brusle byly zpočátku používány hlavně v krajích, kde na delší dobu v roce zamrzaly větší ledové plochy a sloužily tedy nejprve jako dopravní prostředek. Ze severských zemí se bruslení rozšířilo i do ostatních zemí Evropy. V síti zamrzajících kanálů a průplavů se v Holandsku stalo zábavou, vznikl zde snad i předchůdce dnešního ledního hokeje. I Slované byli dobří bruslaři, zejména severní část Ruska představovala ráj zimních radovánek. V Jungmannově Slovníku česko – německém najdeme asi původní název pro brusle – krusle.

Možný je i vliv němčiny, neboť starší lidový název šlajfky je možné přeložit nejen jako klouzat se, ale také brousit. Rozvoj bruslení nastal v 18. století, kdy nože dostaly lehce zahnutý tvar.

V 19. století se bruslení stalo módou i v Praze a jeho obliba rychle rostla. Jezdilo se na kluzištích, ustavených při pražských plovárnách a na zamrzlé Vltavě. Členům bruslařského kroužku se říkalo klouzači a byli mezi nimi jak muži, tak ženy. Začalo se rozvíjet krásné bruslení, tedy krasobruslení a rychlobruslení. K rozvoji bruslení u nás přispěla první metodická příručka, vydaná roku 1887 pod názvem *Nauka o bruslení*. Autor Augustin Krejčí v ní podává přesný popis figur a návod k jejich nácvičce. Od roku 1903 začínají v krasobruslení závodit i ženy, první mistrovství světa pro ně bylo vypsáno o dva roky později. Bruslení jako olympijský sport mělo premiéru na IV. olympiádě v Londýně v roce 1908. Od roku 1952 se v mezinárodních krasobruslařských soutěžích objevila nová disciplína – tanec na ledě. [5]

V posledních letech je výskyt a četnost této volnočasové zábavy ovlivněn počasím v zimních měsících. Přes množství zimních stadionů a umělých kluzišť dává totiž většina bruslařů samouků přednost bruslení na zamrzlém rybníku či řece.

3.4.2 Základy bruslení

Předpokladem plynulé jízdy na bruslích je dobře zvládnutá technika. Do základních bruslařských prvků patří :

Jízda vpřed, vyjíždění zatáček na obou bruslích, zastavení jízdy vpřed připlužením jedné a obou bruslí, přešlapování a překládání, oblouky na jedné noze ven a dovnitř, jízda vzad, obrat z jízdy vpřed do jízdy vzad na obou bruslích, obrat z jízdy vzad do jízdy vpřed na jedné brusli, překládání vzad, oblouky vzad ven, zastavení na obou bruslích s půlobratem, přeskokování překážek odrazem obounož a jednož. [6]

Jízda vpřed

Při jízdě vpřed střídavě na pravé a levé brusli je stojná noha mírně pokrčená v koleni a napíná se vždy při odrazu a přenesení váhy na nohu volnou. Jakmile se pokrčená volná noha dotkne bruslí ledu, druhá noha přechází nízko nad ledem vpřed těsně kolem jedoucí nohy a dotkne se ledu před ní. Je třeba odrážet se ne přímo ve směru jízdy, ale poněkud stranou. Stopa, kterou po sobě zanecháme, má mít stromečkový charakter. Celému pohybu se pomáhá protisměrným natáčením ramen a pohybem paží, trup je vzpřímen, váha těla mírně na špičce. Chybou u začátečníků bývá topornost v kolenou.

Vyjíždění zatáček na obou bruslích

Je to nejjednodušší způsob změny směru, u začátečníků nahrazuje zastavení. Při vyjíždění zatáčky vlevo se levá noha předsune před pravou, váha přenesena na ni, pokrčená kolena a náklon mírně dovnitř obloučku, tedy vlevo. Levá brusle je na vnější hraně, pravá na vnitřní a tím dojde k zatočení. Čím více vykloníme kotníky dovnitř, tím větší je zatočení a poloměr zatáčky menší. Chybou bývá malé zatížení nebo předsunutí vnitřní brusle.

Zastavení připlužením jedné brusle

Přeneseme nejprve váhu na jednu brusli a druhou poněkud oddálíme od ledu. Špičku volné brusle vytočíme ke špičce brusle jedoucí, opatrně položíme na led a postupně na ni celou váhu těla až do zastavení. Chybou bývají příliš od sebe vzdálené brusle, pata málo vytočená do strany, nedostatečně zatížená plující brusle nebo brusle položená na led vnější hranou.

Zastavení pluhem z jízdy vpřed

Je to prakticky shodné se zpomalováním a zastavováním při lyžování. Z přímé jízdy vpřed na obou bruslích vytočíme špičky k sobě, oddálíme paty do stran a snižujeme kolena a tlačíme je k sobě. Chybou bývá malé vytočení pat a malé pokrčení kolen.

Přešlapování a překládání vpřed

Přešlapování vpřed je pouze průpravou pro překládání. Střídavě zvedáme brusle od ledu. volnou brusli vždy na úroveň jedoucí, natočení je čelem a naklonění do středu kruhu. Celý způsob jízdy připomíná jízdu na koloběžce.

Při překládání začínáme nejprve vlevo, protože to je pro začátečníky snazší. Levé rameno tlačíme vzad, pravé vysunujeme vpřed a nakláníme se do středu kruhu. Pravá noha se dotýká ledu vnitřní hranou. V pravidelném rytmu pokládáme pravou brusli překříženě před levou, levá brusle začíná svou stopu vedle brusle pravé. Jsme více pokrčeni v kolenou, zrakem sledujeme střed kruhu, po jehož obvodu se pohybujeme. Chybou je odraz jen z vnější brusle, pohyb je pak nerytmický, kulhavý.

Oblouky vpřed ven

Z jízdy vpřed začneme překládat vlevo, ale s opačným držením těla. Tedy tak, že vysuneme levou paži a levé rameno vpřed a pravou paži vzad. Postoj je zády ke středu kruhu, obě paže od těla, ruce ve výši pasu. Pak přeneseme váhu těla na levou nohu, pravou nohu založíme, koleno i špičku ven z kruhu a nohu v koleni mírně pokrčíme. Pravý bok tlačíme vzad. Jedeme oblouk na vnější hraně levé brusle. Totéž v opačném směru na pravé brusli.

Oblouky vpřed dovnitř

Překládáme vlevo. Váha těla na pravé noze, levá noha zanoží a vysune se spíše do kruhu, špičku vytočit dovnitř. Levá paže a rameno tlačí vpřed, pravá vzad. Natočení zády do kruhu, paže oddáleny, ruce ve výši pasu, jedeme oblouk po vnitřní hraně pravé brusle. Chybou je malé naklonění do kruhu, napjatá noha v koleni, nevytočená špička.

Jízda vzad

Bruslař za sebou zanechává stopu ve tvaru vlnovky, rozšířenou ve vnějším oblouku. Je způsobena střídavým odrazem pravé a levé brusle. Obě jsou stále ve styku s ledem, nohy jsou pokrčeny v kolenou, odrážíme se vždy z vnitřní strany brusle a napomáháme napnutím

nohy v koleně a pohybem ramene a boku vzad. Po odrazu přenášíme váhu těla na pokrčenou neodrazovou nohu a k její stopě přisunujeme brusli, ze které byl odraz. Chybou jsou krátké rychle vyjížděné obloučky. Zastavení je vytočením špiček bruslí do stran vnitřními hranami k ledu, oddalováním bruslí od sebe a pokrčením nohou v kolenou.

Obrat z jízdy vpřed do jízdy vzad na obou bruslích

Před obratem do jízdy vzad jedeme mírnou rychlostí na obou bruslích. Odlehčíme tak, že se z pokrčených kolen napřímíme a rychlým pohybem jednoho ramene vpřed a druhého vzad přetočíme přes přední část bruslí do jízdy vzad. Stabilitu zachováme ve sníženém postavení. Předpokladem úspěchu je dostatečně energický pohyb v ramenou. Při obratu vlevo vysunujeme pravé rameno vpřed a naopak.

Obrat z jízdy vzad do jízdy vpřed na jedné brusli

Po odrazu např. levé brusle vyjedeme oblouček vzad na pravé brusli, volnou levou brusli vytočíme špičkou do strany a vyjedeme na ní do jízdy vpřed. Totéž obráceně – vyjet do jízdy vpřed na pravé brusli. Pozor na podklouznutí při odrazu z nohy jedoucí vzad.

Překládání vzad

Při překládání vzad je pohyb nohou, poloha těla i jízda po hranách stejná jako při překládání vpřed. Při překládání vzad vlevo překládáme v pravidelném rytmu pravou přes levou, tělo je nakloněno dovnitř a natočeno čelem k myšlenému středu kruhu. Stabilita je zachována silným pokrčením nohou a tím, že vnější brusli téměř vůbec nezvedáme z ledu. Překládání vzad předpokládá značnou bruslařskou jistotu, snadno se ztrácí rovnováha.

Oblouky vzad ven

Pohyb i odrážení zůstává stejné jako u jízdy vzad, pouze po odrazu zvedneme odrazovou nohu těsně nad led, necháme ji delší dobu před pokrčenou jedoucí nohou a položíme ji na led teprve před odrazem druhé nohy.

Zastavení na obou bruslích s půlobratem

Nejprve odlehčíme obě brusle za jízdy vpřed tak, že se na okamžik více napřímíme a současně rychlým pohybem pravého ramene vpřed se natáčíme přes zadní část bruslí pravým bokem do směru jízdy. Současně pokrčujeme silně nohy v kolenou a přikláníme brusle k ledu.

Přeskakování předmětů a překážek

Při počátečním vyskakování, které může být průpravou pro přeskakování, se odrážíme nejprve z obou bruslí. Rozjedeme se střední rychlostí a připravíme k odrazu tak, že se mírně rozkročíme, pokrčíme nohy v kolenou a současně se předkloníme. Rychlým napřímením a napnutím nohou v kolenou oddálíme brusle od ledu. Dopadáme na mírně pokrčené nohy a styk s ledem zmírníme a stabilitu zachováme hlubokým zhoupnutím v kolenou. Děti předem upozorníme na to, že je chyba po odrazu příliš pokrčit nohy v kolenou, jakmile totiž bruslař při letu vzduchem takto nohy ohne, nestačí je před dopadem narovnat natolik, aby se ledu dotkl celou délkou bruslí, narazí špičkami na led a upadne.

Odrazu jednož z pravé či levé brusle se používá výhradně k přeskakování vyšších překážek. V principu je pohyb stejný jako při skoku bez bruslí. Při skoku a při dopadu je třeba dbát, aby měl bruslař dostatečný předklon a zachoval tak dobrou stabilitu. [6]

3.4.3 Metodický postup

Metodický postup bruslení pro začátečníky zahrnuje všechny základní prvky, které by měl zvládnout každý, kdo se chce bruslení věnovat. I ti, kteří chtějí provozovat pouze pro radost jako amatéři, dosáhnou úplné spokojenosti, radosti a pocitu bezpečnosti na bruslích teprve tehdy, až se jim podaří všechny uvedené prvky zvládnout. Vyžaduje to sice hodně trpělivosti a péle, odměnou za to je však každému jistota na bruslích a možnost zpestřit si pobyt na ledě různými drobnými hrami, vyžadujícími již většinou dobré bruslaře.

Metodický postup však není neměnný. Je možné, někdy také nutné, dle vyspělosti bruslařů, začít s nácvikem některých prvků dříve, některé vynechat, či vrátit se k nim později. Právě tak bývá nutné u dětí mladšího školního věku přesunout, pozměnit nebo podle vlastní úvahy či návrhu dětí zařadit jiné vhodné hry, soutěživá a zábavná cvičení.

Jízda vpřed.

Před vstupem dětí na led je třeba si uvědomit, že bruslení je prakticky cvičením rovnováhy a že přenášení váhy z jedné brusle na druhou je třeba neustále vyvažovat a dbát, aby se nevychylovalo vlastní těžiště. U těch dětí, které se nebudou umět hned s pohybem na bruslích vyrovnat se snažíme, aby se jejich jízda, při které se drží hrazení či vyspělejších bruslařů, zkrátila na minimum. Nedokáží – li děti jezdit samy, začínáme s nácvikem jízdy

vpřed v trojicích. Jíždě s topornými koleny předcházíme častým pokrčováním kolen a opakovaným dřepáním. Zařazujeme soutěž, při které se závodí o to, kdo nejdříve projede daný úsek pomocí opakovaných dřepů, jízdu dvojic proti sobě a jízdu tunelem.

Velmi dobrým cvičením pro správný odraz je způsob jízdy ve dvojicích čelem k sobě, nebo oba jedoucí stejným směrem. Dobrým spojením jízdy vpřed je tzv. „Lionův rej „. Děti při tomto zábavném cvičení jedou středem kluziště od jedné k druhé kratší straně. Před kratší stranou odbočují střídavě vlevo nebo vpravo a podél delších stran se vracejí na místo, odkud vyjeli. Při další jízdě odbočují ve dvojicích, čtveřicích, atd. Hra končí, až opět každý projede středem kluziště sám.

Výborným cvičením pro rytmický pohyb na ledě je „vlak „. Děti se v zástupu za sebou uchopí za boky, mírně se předkloní a všichni se odrážejí stejnou nohou. Na povel může jet vlak ve dřepu. Brusle se nesmí zvedat vysoko od ledu, aby nedošlo ke zranění.

Zastavení připlužením jedné brusle

Nacvičujeme nejprve v řadách bez ohledu na dobu a délku zastavování. Později určujeme místo pro zastavení, zkracujeme jeho dobu, zvyšujeme rychlost. Procvičujeme zastavení oběma bruslemi.

Zastavení pluhem z jízdy vpřed

Cvičíme nejprve v řadách, později stanovíme místo pro začátek a konec brzdění. Brzdnou dráhu postupně zkracujeme a rychlost jízdy před brzděním zvyšujeme.

Přešlapování a překládání vpřed

Přešlapování nacvičujeme nejlépe tak, že děti jezdí v kruhu a drží se za ruce. Poté zmenšujeme kruh a častěji měníme směr jízdy.

Překládání začínáme také stojem v kruhu na místě. Děti si tak zvykají na nutné vyklonění ke středu kruhu. Cvičíme na obě strany. Využíváme kruhy na ledě, ohraničující body pro vhazování a jezdíme po jejich obvodu vpravo a vlevo.

Pokračujeme v překládání po dráze vlnovky, tzn. přeložíme nejprve 3 krát vlevo a pak 3 krát vpravo. Nakonec kombinujeme překládání a vyjíždění zatáček nepravidelně rozestavěnými překážkami.

Velmi dobrým zábavným cvičením je opět „had „. Ti, kteří překládání vpřed zvládli, zahrají si na „hodiny „. V řadě stojící děti se drží za ruce. Polovina z nich je otočena čelem vzad. Střední v řadě stojí při otáčení na místě, ostatní se pohybují po obvodu kruhu.

Nejvyspělejší bruslaři jsou krajní, podmínkou je pevné držení všech , aby obě ramena tvořila za pohybu přímku.

Jízda vzad

Velké většině dětí činí tento způsob zpočátku velké potíže. Je lepší nacvičovat ve dvojicích. Děti se postaví proti sobě, uchopí se za předloktí. Ten, který jede vzad, se nechá nejprve tlačit a dbá na stabilitu, pokrčená kolena a brusle na vzdálenost chodidla. Pak za stálého tlačení zkouší dřepy, pak úklony a pak přenášení váhy na pravou a levou brusli bez toho, že by je zvedal od ledu.

Při nácvičování pokračujeme vyjížděním tzv. „ buřtíků „ , kdy děti mění přímou jízdu vzad v jízdu vlnovkou a při vyjíždění obloučků přidají odraz z vnější brusle. Přitom druhý přestává jedoucího tlačit a poskytuje mu pouze oporu.

Překládání vzad

Opět začínáme v kruhu na místě, pak ve dvojicích, pak v pomalé jízdě každé dítě samo. Opět využíváme kruhů na ledové ploše. Jízda vzad a celková obratnost se dobře procvičí tzv. „ beraní honičkou „. Honění se pohybují ve vymezeném prostoru pouze jízdou vzad. Honič má ruce za zády a pohybuje se jízdou vpřed. „ Babu „ předává dotykem hlavy na hrud' honěného. Pokud se honěný ve snaze ujet obrátí do jízdy vpřed, stává se sám honičem. Všechny prvky i celkovou obratnost na bruslích výborně procvičují všechny druhy honiček.

„ Honička dřepaná „

- honění se zachraňují před „ babou „, dřepnutím

„ Honička s dopomocí „

- záchranou je uchopení se ve dvojici

„ Honička s trojicí „

- trojice honí ostatní, chycený se přidává vždy na pravý kraj, levý krajní odchází

„ Na záchránce „

- určený honič honí vždy toho, kdo má v ruce např. šálu, kterou si mezi sebou honění předávají za jízdy

„ Na černého Petra „

- Černý Petr se snaží dotknout někoho z protijedoucích bruslařů, který se pak stává jeho pomocníkem v honění. Honiči i honění jezdí na povel proti sobě, honění se mohou při vyhýbání vracet zpět, kdežto honiči se smí pohybovat pouze dopředu. Kdo zůstává poslední nechycen, je černým Petrem. Tato honička bývá obvykle plná pádů, pozor !

„ Na rybáře „

- je to obdoba, místo černého Petra chytá rybář rybičky. Ti, které chytil, musí se s ním chytit za ruce, vytvořit síť a honění se musí síti vyhnout. Nesmějí paže honičů podjíždět, ani síť protrhávat. Místo jedné velké sítě se dá vytvořit několik malých, hra je tak bezpečnější.

„ Handicapovaná „

- vyžaduje velkou vytrvalost a obratnost. Po obvodu kluziště jsou rozestaveni žáci, kteří na znamení vyjedou a každý se snaží předjet toho před nimi. Kdo je předjet, je vyřazen. Vítěz je ten, kdo zůstal nepředjet, nebo předjel nejvíce soupeřů.

„ Štafety „

- používáme pro zvýšení celkové obratnosti, jsou u dětí velice oblíbené, zvláště při použití odměn. Ať už se jedná o co nejrychlejší překonání určité vzdálenosti, či překonání vzdálenosti spojené s úkoly, např. objetím, podjetím, přeskočením překážky, sbíráním, pokládáním předmětů, je třeba vždy dbát na to, aby družstva měla stejné podmínky a aby všichni dodržovali stanovená pravidla. [6]

3.4.4 Organizace a vedení kroužku

Je zapotřebí, aby vedoucí kroužku bruslení sám ovládal základní bruslařské prvky a volil správný metodický postup jejich nácviku. V začátku bruslařského výcviku se vyplatí prohlédnout každému účastníkovi jeho brusle a upozornit na nutnost správného nabroušení a ošetřování. Nutné je také vysvětlit dětem nutnost vhodného oblečení.

Po příchodu na ledovou plochu je třeba určit prostor – šatnu, kde se všichni mohou pohodlně připravit ke vstupu na led. Těsně před vlastním bruslením je třeba děti seznámit s obsahem a průběhem, objasnit co, jak a kdy budeme dělat, určit přestávku na občerstvení atd.

Na ledě při vlastním bruslařském výcviku postupujeme takto :

- na začátku zahájíme a na konci ukončíme výcvik
- po organizovaném rozježdění rozmístíme skupiny do určených prostor
- procvičujeme základní bruslařské prvky a prokládáme je zábavnými formami
- střídáme větší a menší fyzické zatížení
- v závěrečné části dbáme na dostatečné zklidnění volnou jízdou

- bolesti v nohou a chodidlech při začátkách kroužku překonávat volnou jízdou a překontrolováním správného utažení brusle
- mít předem připravenou první pomoc pro případ zranění, snažit se jim předcházet
- vyžadovat na správě kluziště hladký, upravený led
- dbát na přiměřený oděv a vždy vyžadovat rukavice
- umožnit dětem pitný režim a v přestávce svačinu

Po skončení bruslení dbáme na klidný odchod z ledu do šaten, kontrolujeme otření bruslí a jejich správné uložení a před odchodem zkontrolovat, zda-li někdo z dětí někde v areálu něco nezapomněl.

Uvádím příklad - plán na průběh kroužku bruslení pro začátečníky. [6]

Minuty	Náplň	Popis
10	Nástup, zahřátí organismu	3 objet led libovolným způsobem, pak v zástupu kolem kluziště, zatáčku přešlapováním. Na povel změna směru. Honička „, na pomoc „, honěný se zachrání tím, že se uchopí dva a dva žáci za ruce
15	Nácvik překládání vpřed	Žáky rozdělit do družstev, každé utvoří kroužek, uchopí se za ruce a překládají po obvodu. Pak každý samostatně.
15	Průprava na jízdu vzad	Nacvičovat ve dvojicích, které jsou čelem proti sobě, žák, který jede nazad se nechá tlačit, pak v mírném podřepu, pak střídavě podřep a vztyk.
10	Přestávka a svačina	Všichni se z ledu odeberou do šatny, pijí a jedí.
20	Hry na procvičení jízdy vpřed	Závody ve trojicích. Prostřední udělá dřep a přednoží, cíl je pešek. Objíždění různě rozestavených stanišť a překážek. Na rybáře.
10	Uklidnění, hodnocení	Jízda ve dvojicích kolem kluziště, pak jednotlivé volné jízdy, individuálně s vychovatelkou za ruku ve dvojici či trojici. Odchod z ledu.
10	Odchod z areálu	Přezouvání v šatně, přitom hodnocení hodiny.

Tato organizace kroužku bruslení probíhá s menšími či většími změnami po celou dobu jeho trvání. Dětem i mně vyhovuje a je vhodná vzhledem k času, který máme k dispozici. Ve 13.30 hodin zpravidla nastupujeme na led a v 15.00 hodin ho opouštíme.

3.4.5 Výzbroj, výstroj, bezpečnost

Jednou z podmínek úspěchu je dobrá výzbroj. Tuto otázku konzultuji vzhledem k nízkému věku žáků s jejich rodiči na třídních schůzkách. Vyžadují po rodičích, aby každé dítě mělo dobře padnoucí, dobře nabroušené brusle. Mají na noze dobře sedět, nesmějí být ani velké, ani malé, měly by být na jednu trochu silnější ponožku. Špička má být volnější, protože při větším mrazu pak prsty nepřemrzají. Bota nemá být příliš vysoká, aby nezabraňovala dobrému krevnímu oběhu.

Chlapci používají většinou lední brusle pro juniory, určené pro rekreační bruslení, s plastovým, nylonovým či koženým povrchem, šněrovací či skeletové. Nože ve tvaru kolébky, umístěné v držáku, jsou z vysoce kvalitní karbonové oceli, tvrdost 53. Boty bývají dobře vyztuženy a polstrovány na choulostivých místech, zvláště pro ochranu kotníků.

Dívky mívají obvykle klasické dívčí lední brusle, vhodné též pro rekreační využití, v tradičním designu, ale v moderní barevné úpravě, bota je z umělé kůže a nože mají standardní tvrdost. Vhodné jsou i lední brusle nastavitelné se dvěma přezkami, které se dají nastavit dle velikosti nohy. Skeletové brusle mají výhodu jednoduchého zapínání a teplého polstrování boty.

Výstroj je při bruslení důležitá z důvodu předcházení úrazům a nachlazení během pobytu na ledě. Je nutné, aby dítě mělo teplejší zimní sportovní kalhoty a sportovní bundu. Nezbytné jsou teplé prstové rukavice a čepice. Vzhledem k široké specializované nabídce na trhu není s výstrojí dětí na bruslení žádný problém. Obecně lze říci, že oblečení na bruslení musí být přiléhavé, dostatečně teplé a nesmí znemožňovat dítěti pohyb na ledě.

Za bezpečnost žáků na kroužku bruslení odpovídá vedoucí kroužku. Zvláštní bezpečnostní opatření si vyžaduje také cesta na kluziště a z kluziště hromadnými dopravními prostředky, např. určení posledního nastupujícího do tramvaje apod. Při pohybu po ulicích dodržujeme vyhlášku o silničním provozu a s jejími hlavními zásadami seznámíme účastníky kroužku. Před přesunem provedeme seznámení s trasou, určíme místo srazu pro případ, že by se někdo ztratil. Na kluzišti zkontrolujeme bezpečnost celého prostoru, kde se budou děti pohybovat a kvalitu ledu. Před každým zahájením kroužku provedeme připomenutí nejdůležitějších pravidel bezpečného chování. Na začátku sezony je poučení o bezpečnosti zevrubné a důkladné a děti ho podepíší. [7]

3.5 Charakteristika mladšího školního věku

Jednou z podmínek naplnění cílů a funkcí školní družiny je kvalitní a profesionální práce jejich vychovatelek, které potřebují především informace o žácích samých a znalosti o jejich tělesném, psychickém a sociálním vývoji.

Tělesný vývoj v tomto období znamená především růst do výšky, prodlužování dolních končetin. Pokračuje osifikace kostí, která je spojená s nebezpečím vadného držení těla. Vyvíjí se trvalý chrup, zvyšuje se výkonnost jednotlivých orgánů a dozrává nervová soustava. Dítě má v tomto období velkou potřebu pohybu, je výrazná pohybová aktivita, přičemž se zlepšuje svalová koordinace, hlavně u drobných svalů ruky. Děti mají radost z pohybu, zřejmě je spontaneita, je možné uskutečňovat i organizovanou tělovýchovu.

V oblasti rozumové je znát velký vliv prostředí, hlavně vyučování. Vnímání je cílevědomější, soustavnější a přesnější. Pozornost je převážně bezděčná, labilní. Představy se zkušenostmi zpřesňují od konkrétních k obecnějším. Paměť je zatím převážně mechanická, zapamatování je spíše bezděčné, vyvíjí se uvědomělé, záměrné zapamatování a paměť logická. Myšlení je spíše ještě v konkrétní rovině. Rozšiřuje se slovní zásoba a na řeči je znát vliv školního prostředí a vyučování.

V duševním citovém vývoji je znát převaha kladných citů, ze záporných citů a negací mají děti strach, mají obavy z trestu a zesměšnění, mají stud z nahoty a málo vyvinutý soucit. Nastupuje lepší ovládání svých citů. Rozvíjejí se vyšší city, např. estetické a intelektuální, zejména zvědavost a radost z poznání a morální, jako např. přejímání zásad od autorit. Celkově z citového hlediska se jedná o klidné období. Pro volný vývoj je typické hodně impulsivní jednání, vyvíjí se samostatnost a sebeovládání. Při otevřeném vztahu k dospělým se bez problémů podřizuje požadavkům. Motivy jednání jsou blízké a konkrétní, např. učím se proto, aby maminka měla radost, abych dostal odměnu.

V sociálním vývoji nastává vlivem vstupu do školy bouřlivý vývoj. Mezilidské vztahy jsou bohatší, dítě navazuje mnoho nových vztahů – k učitelům, vychovatelům, vrstevníkům. Je více kritické.

Vztah k rodičům se rozvolňuje, dítě je více samostatné a stává se členem významné sociální skupiny – školní třídy, hledá v ní své místo. Zažívá pocit solidarity, sounáležitosti. Kamarádství je určováno podle náhodných kritérií, tvoří se chlapecké a dívčí skupiny, typické je vzájemné škádlení a časté spory.

Dítě mladšího školního věku je výrazně extravertně zaměřeno. S tím souvisí značně širší zájmy, které jsou nestálé a povrchní. Je nutno brát v úvahu, že motivem jednání jsou

zájmy a potřeby dětí a že jejich vlastnosti se teprve vyvíjejí a nelze je chápat jako neměnnou charakteristiku dítěte. [1]

Mezi *nejčastější výchovné problémy* mladšího školního věku patří dětská neposlušnost, vzdorovitost, neposednost, špatný vztah ke školní práci a různé zlozvyky. Při řešení těchto obtíží je nutná znalost osobnosti dítěte, znalost příčiny takového nežádoucího chování a citlivý pedagogický přístup. Při současném trendu integrovat znevýhodněné děti do běžných škol a výchovných zařízení je důležité, aby vychovatelky znaly příčiny, projevy a stupeň znevýhodnění a seznámily se s odpovídajícími výchovnými přístupy k dítěti. Děti jakýmkoliv způsobem znevýhodněné vyžadují promyšlený individuální přístup, pochopení, pozitivní motivaci a jednotný přístup všech zainteresovaných dospělých osob, rodiči počínaje a vychovatelkami ve školní družině konče.

4. Hypotézy

S ohledem na mou mnoholetou praxi v školských zařízeních pro volný čas dětí a mládeže a na mé celoživotní přesvědčení o nezastupitelné, důležité úloze pohybu pro správný tělesný i duševní vývoj každého člověka jsem si stanovila tyto teze:

1. Předpokládám, že asi 60 % rodičů myslí, že nabídka pohybových aktivit v naší školní družině je nedostatečná.
2. Myslím, že účast v kroužku bruslení může děti přivést k trvalému zájmu o pohyb obecně i o bruslení konkrétně.
3. Myslím, že vést děti ke sportu a k pohybu obecně je smysluplná činnost.

5. Výzkumná část

5.1 Metodika výzkumu

5.1.1 Metody výzkumu

Termín *metoda* pochází z řeckého slova *methodos* a doslovně znamená „cesta k něčemu“, „postup“. V nejobecnějším významu je to způsob dosažení cíle, určitým způsobem uspořádaná činnost. Vědomé používání metod je nejdůležitější podmínkou pro získání nových poznatků. Metoda představuje obvykle celý komplex různorodých poznávacích postupů a praktických operací, které směřují k získávání vědeckých poznatků. [8]

Validita a reliabilita

Validita (platnost) výzkumné metody znamená, že metoda je platná, odpovídá – li postup a předmět šetření účelu, ke kterému byl použit. Reliabilita (spolehlivost) znamená spolehlivost výzkumné metody, ukazatel kvality výzkumných prostředků. [8]

Metoda dotazníková

Je to výzkumná technika, používající předem připravený formulář – dotazník, předkládaný dotazovaným osobám – respondentům. Cílem je sběr informací. Je to také nejfrekventovanější metoda získávání údajů. Můžeme jím získávat velké množství informací při malé investici času.

Dotazník má mít promyšlenou strukturu a otázky by měly být jasně a konkrétně formulovány, aby byly pochopeny vždy ve stejném významu. Otázky by měly být smysluplné a měly by být formulovány tak, aby odpovídaly vyspělosti respondentů. Na každou otázku by měl být schopen respondent odpovědět jednoznačně. Výhodou těchto otázek je jejich snadné vyhodnocování.

5.1.2 Postup výzkumu

Metoda dotazníková

Při tvorbě dotazníku pro žáky základních škol (viz příloha číslo 2.) jsem se snažila formulovat otázky tak, aby byly i malým dětem plně jasné a srozumitelné a aby odpovědi

mohly být napsány rychle a jednoduše. Pomocí otázek 1 až 5 jsem chtěla získat informace obecnějšího charakteru, otázky 6 až 10 byly konkrétně mířené na oblast sportu a bruslení konkrétně. Tak, abych získala co nejpřesnější a nejpodstatnější informace, které by mně pomohly objasnit vytyčené cíle a úkoly. Pomocí 10 otázek jsem chtěla zjistit vztah dětí mladšího školního věku ke sportu a pohybu obecně a k jednomu jeho specifickému odvětví konkrétně.

Při tvorbě dotazníku pro rodiče jsem využila dotazník, uvedený v literatuře [3] na str. 73 s tím, že jsem některé nerelevantní otázky nahradila relevantními. Zde jsem musela formulaci otázek přizpůsobit danému způsobu odpovědí, které jsou obsaženy ve čtyřstupňové škále od ano až k ne. Vzhledem ke zjišťovaným informacím mi tento způsob plně vyhovoval a zdál se mi ohleduplnější k časové zaneprázdněnosti rodičů.

Metoda rozhovoru

Použila jsem formu individuálních i skupinových rozhovorů – diskusí jak s dětmi, tak rodiči i s dětmi a rodiči dohromady. Otázky jsem se snažila formulovat jednoznačně a jasně, zároveň jsem se snažila, aby se netýkaly citlivých rodinných informací. Uvedením rozhovoru jsem se snažila navodit obecně problém sportování dětí a mládeže v naší společnosti, aby nebyla vyžadována osobní odpověď a uvádět svoje zkušenosti, aby se rodiče nebáli odpovídat stejně otevřeně. Věděla jsem, že s dětmi při rozhovoru nebude problém, ale že bude problém zjistit jejich vlastní názory a myšlenky.

6 Výsledky výzkumu

6.1 Výsledky dotazníků

6.1.1 Výsledky dotazníku pro žáky

Dotazník jsem předložila celkem 80 dětem, navštěvujícím školní družinu, tedy v rozmezí 1. až 4. třídy, ve věku od 6 do 11 let (některé děti s odkladem školní docházky). Cílem dotazníku bylo zjistit jejich názor na pohybové aktivity ve školní družině, na sportování obecně a na bruslení konkrétně.

Menší děti měly s pochopením otázky občas problémy, vyplňování jim zabralo hodně času, nevěděly si rady a nedokázaly se na obsah otázky plně soustředit. Požádala jsem proto o spolupráci rodiče, s nimiž jsem v denním styku, aby s vyplňováním dotazníků menším dětem pomohli, aniž by ovlivnili jejich názory.

Z celkového počtu 80 dotazníků se mi jich po vyvinutí značného úsilí 70 vrátilo. Ostatní, většinou z důvodu dlouhodobé nepřítomnosti žáka, zůstaly nenavráceny. I přesto se mi zdá tento počet pro moje účely výzkumu plně dostačující.

Vzor dotazníku pro žáky je uveden v příloze číslo 2.

Otázka č. 1 – Chodíš do družiny dobrovolně a proč ?

Na tuto otázku jsem získala 61 kladných odpovědí, 4 negativní odpovědi a 5 dětí odpovědělo, že někdy. Na otázku proč zněla v kladných případech odpověď protože mě to baví a protože tady mám kamarády, u negativních byla odpověď protože mamka chodí do práce a nemá čas a u odpovědí někdy byl důvod nevím.

Otázka č. 2 – Co by sis přál dělat, kdybys do družiny nechodil ?

V odpovědích na tuto otázku se jednoznačně potvrdil současný životní styl. Celkem 45 dětí dalo stejnou, nebo hodně podobnou odpověď ve smyslu díval bych se na televizi, hrál bych na počítači, na digihře, na mobilu. Dalších 7 odpovědí by se dalo shrnout pod odpověď bych na sportoval bych – například chodil bych na hřiště, jezdila s bráchou na kole, chodil bych na procházky. 18 odpovědí by se dalo shrnout pod vřezahrnující pojem hrál bych si.

Otázka č. 3 – Jak trávíš svůj volný čas ?

49 dětí odpovědělo hraji si. 10 dětí odpovědělo, že se učí. 8 dětí uvedlo zájmové kroužky. 3 děti uvedly, že se většinou ve volném čase nudí.

Otázka č. 4 – Jaká je tvoje ze všech nejoblíbenější činnost ve volném čase ?

33 dětí odpovědělo hraní na počítači. 28 dětí odpovědělo, že hra jako taková. 9 zbývajících dětí uvádělo jednotlivé oblíbené činnosti od luxování, vyrábění po čtení, jedno dítě uvedlo bruslení.

Otázka č. 5 - Jsi spokojen s nabídkou zájmových kroužků ve školní družině?

28 dětí uvedlo jednoznačnou odpověď ano. 42 dětí uvedlo odpověď ne. Zároveň napsaly, o které další kroužky by měly zájem. Tady je jejich pořadí :

16 dětí uvedlo fotbal

7 dětí vybíjenou

6 dětí floorbal

5 dětí kolečkové brusle

4 dětí aerobik

4 dětí plavání

Otázka č. 6 – Máš zájem o nějaký sportovní kroužek v naší družině ?

Jednoznačné odpovědi dopadly takto : 46 dětí ano, 24 dětí ne, z poloviny se jednalo o nezájem, z poloviny o zaneprázdněnost v jiných volnočasových institucích či kroužcích.

Otázka č. 7 – Který sportovní kroužek v naší družině bys nejraději navštěvoval ?

22 odpovědí bylo negativních s tím, že dětem nevyhovovala současná nabídka, nebo jsou už jinak zaneprázdněné

58 kladných odpovědí bylo rozloženo takto :

28 dětí - bruslení

14 dětí – pohybové hry pro 1. a 2. třídu

8 dětí – pohybové hry pro 3. a 4. třídu

8 dětí – taneční kroužek pro 1. – 5. třídu

Otázka č. 8 – Navštěvoval bys také rád kroužek bruslení a proč ?

37 kladných odpovědí, protože bych se chtěl naučit bruslit

20 dětí odpovědělo negativně s tím, že se bojí, že by spadli a zranili se, nebo že je to moc těžké. 13 odpovědí bylo nevíím s tím, že si myslí, že je bruslení nebaví.

Otázka č. 9 – Jaký význam má pro tebe bruslení ?

Na tuto otázku kladně odpověděly jen děti, které v minulosti byly nebo dosud jsou členy kroužku bruslení. Ostatní odpověděly nevíím nebo žádný.

16 dětí odpovědělo nevíím

15 dětí odpovědělo žádný

39 dětí odpovědělo, že je bruslení baví a že jsou rádi, že to dokázali (naučit se bruslit)

Otázka č. 10 – Myslíš, že u bruslení zůstaneš i nadále ?

U této otázky jsem vyhodnocovala jen odpovědi 39 dětí, které v minulé odpovědi uvedly, že je bruslení baví.

Všech 39 uvedlo, že by chtěly bruslit i nadále, nejen ve družině, ale i s rodinou, skautem apod.

6.1.2 Výsledky dotazníku pro rodiče

Dotazník jsem předložila celkem 80 rodičům, jejichž děti navštěvují školní družinu. Cílem dotazníku bylo zjistit jejich názor na činnost naší školní družiny obecně a na dostatečnost či nedostatečnost v nabídce sportovních a pohybových aktivit pro jejich děti.

Chtěla jsem si potvrdit či vyvrátit hypotézu č. 1, ve které jsem předpokládala, že asi 60 % rodičů si myslí, že nabídka pohybových aktivit v naší školní družině je nedostatečná.

Dotazníky jsem v rámci objektivity nerozdávala rodičům sama, ale požádala jsem o toto třídní učitelky, které je předaly při příležitosti třídních rodičovských schůzek. Z celkového počtu 80 rozdaných dotazníků se mi jich vrátilo 62 vyplněných. 8 dotazníků nebylo vyplněno v celé šíři a 10 dotazníků se mi nepodařilo od rodičů vymoci nazpět. Nízké číslo 62 považuji za výzvu ke snaze zkvalitnit spolupráci s rodiči a vzbudit větší zájem o dění v zařízení, kde jejich děti tráví většinu svého pracovního dne.

Vzor dotazníku pro rodiče je uveden v příloze číslo 3.

Otázka č. 1 – Jste celkově spokojeni s naší školní družinou ?

ano – 42 odpovědí

spíše ano – 20 odpovědí

Otázka č. 2 – Jste dostatečně informováni o nabídce aktivit ve družině ?

ano – 42 odpovědí

spíše ano – 16 odpovědí

spíše ne – 4 odpovědi

Otázka č. 3. – Je činnost naší školní družiny dostatečně pestrá ?

ano – 18 odpovědí

spíše ano - 30 odpovědí

spíše ne - 14 odpovědí

Otázka č. 4 – Je nabídka zájmových útvarů školní družiny dostatečná ?

ano – 17 odpovědí

spíše ano – 28 odpovědí

spíše ne – 17 odpovědí

Otázka č. 5 – Je dostatečná nabídka sportovních zájmových činností ?

ano – 15 odpovědí

spíše ano – 10 odpovědí

spíše ne – 27 odpovědí

ne – 10 odpovědí

Otázka č. 6 – Může vaše dítě ve družině rozvíjet svoje sportovní zaměření ?

ano – 6 odpovědí

spíše ano – 23 odpovědí

spíše ne – 22 odpovědí

ne – 11 odpovědí

Otázka č. 7 – Myslíte si, že četnost pobytu venku s dětmi je ve družině dostatečná ?

ano – 50 odpovědí

spíše ano – 12 odpovědí

Otázka č. 8 – Máte zájem, aby vaše dítě chodilo do kroužku bruslení ?

- ano – 43 odpovědí
- spíše ano – 16 odpovědí
- spíše ne - 3 odpovědi

Otázka č. 9 – Může kroužek bruslení přispět k rozvoji tělesné zdatnosti dětí ?

- ano – 56 odpovědí
- spíše ano – 6 odpovědí

Otázka č. 10 – Jste ochotni ve volném čase chodit s vaším dítětem bruslit ?

- ano – 12 odpovědí
- spíše ano – 10 odpovědí
- spíš ne – 36 odpovědí
- ne – 4 odpovědi

6.2 Výsledky rozhovoru

Rozhovory s rodiči a dětmi přinesly výsledky, korespondující s údaji, uvedenými v dotaznících. O každém rozhovoru jsem provedla stručný záznam, abych mohla dospět k těmto závěrům :

- přístup dětí mladšího školního věku k pohybu je téměř stoprocentně aktivní, dychtivý
- přístup rodičů – nepochybují o významu pohybu pro zdraví dětí i dospělých, ale více než polovina z nich si myslí, že na sport nemá čas, asi třetina přiznala, že se jim nechce
- dostatek informací o možnostech sportování uvedla asi polovina rodičů, dětí mírná nadpolovina, většinou z místa bydliště a okolí školy
- nějaké pohybové aktivity navštěvuje přibližně jedna třetina rodičů, u dětí jsou to tři čtvrtiny
- o prospěšnosti sportování měli všichni dobré informace, na prvním místě, proč sportovat, uváděli všichni jako důvod zdraví člověka
- vlastní zkušenosti s pohybem uvedli všichni, společné rodinné sportovní činnosti uvedla téměř polovina , většinou se jednalo o vycházky či kratší turistické výlety, o víkendech jízda na kole, u dětí, které mají doma bazén, tak plavání, apod.

- v nabídce na trhu většinou nechybělo nic, několik tatínků, experimentujících s tzv. extrémními sporty si možnosti našlo na internetu
- děti nemohou sportovat z těchto důvodů :
 - rodiče na ně nemají čas
 - ze zdravotních důvodů
 - nechce se jim
- rodiče si uvědomují, že by dětem měli se sportováním poradit, být jim příkladem, více času věnovat jak doprovázení svých dětí např. do Sokola, nebo více volného času věnovat např. víkendovým pohybovým aktivitám
- o tom, že pohyb a sport má být součástí života člověka, nikdo nepochyboval význam družiny vidí rodiče v tom, že jejich děti jsou pohybově zaměstnány v době, kdy na ně oni nemají čas a také vítají, že kroužky jsou zadarmo

7. Diskuse

V úvodu této kapitoly připomínám úkoly, které jsem si vytyčila na začátku mé práce. Dosažené výsledky srovnávám se stanovenými hypotézami uvedenými v kapitole čtvrté. Stanovila jsem si tři úkoly, které se mi podle mého názoru podařilo ve všech případech splnit.

1. Zjistit, kolik rodičů a dětí je či není spokojeno s nabídkou sportovních, tělovýchovných a pohybových aktivit v naší školní družině.

Postup řešení tohoto úkolu a získané výsledky jsou součástí zhodnocení hypotézy číslo 1, tedy že asi 60 % rodičů si myslí, že tato nabídka je nedostatečná. Výsledky jsou uvedeny ve výsledkové části dotazníku pro rodiče i děti.

2. Zjistit, proč děti navštěvují zájmový kroužek bruslení.

Zjištění, proč děti navštěvují tento sezónní kroužek uvádím v následujícím textu této kapitoly, kde cituji názory samotných žáků – členů kroužku bruslení.

3. Zjistit, u kolika žáků se stal zájem o bruslení trvalou zálibou a proč.

Z výsledků mých šetření se sice dá přesně říct, kolik dětí si myslí, že jejich zájem o bruslení je trvalý, ale vzhledem k jejich věku je nutno tento údaj brát jako poněkud relativní. Bylo by zajímavé provést stejné šetření u stejných žáků po několika letech, třeba na druhém stupni ZŠ a obě zjištění porovnat.

S těmito úkoly korespondovaly následující hypotézy :

Hypotéza č. 1 – *Předpokládám, že asi 60 % rodičů si myslí, že nabídka pohybových aktivit v naší školní družině je nedostatečná.*

Pro posouzení této hypotézy jsem využila údajů, získaných z dotazníku pro rodiče. Myslím, že pro dostatečnou objektivnost je počet 62 vyplněných dotazníků postačující, tvoří 72 % všech rodičů žáků školní družiny.

Pro zjednodušení přehlednosti závěrů jsem odpovědi spíše ano přiřadila k odpovědím ano a odpovědi spíše ne k odpovědím ne.

Bylo kladných, tedy buď ano nebo spíše ano, celkově 472 odpovědí, to je 76 % kladných odpovědí. Rozdílly byly velké podle obsahu otázky. Odpovědi na otázky 3, 4 a 5,

o pestrosti a škále nabídky zájmových útvarů, dostaly 48, 45 a 25 kladných odpovědí, tedy 77 %, 72 % a 40 % . **40 % rodičů si tedy myslí, že nabídka pohybových aktivit je ve školní družině nedostatečná. Mohu tedy konstatovat, že moje hypotéza č. 1 se nepotvrdila.**

Kladné odpovědi byly uváděny v otázkách k zájmu rodičů o zapojení jejich dětí do kroužku bruslení, kdy kladných odpovědí bylo 59, to je 95 % by si přálo, aby jejich dítě bruslení navštěvovalo.

100 % rodičů je přesvědčeno o přínosu bruslení pro tělesnou zdatnost dětí, 100 % rodičů také vyjádřilo spokojenost s tím, že naše družina chodí často s dětmi ven.

ALE ! Pouze 22 rodičů, tedy 35 % je ochotno jít se svým dítětem ve svém volnu bruslit, zatímco 40 rodičů, tedy 65 % tuto vůli nemá.

Hypotéza č. 2 – *Myslím si, že účast v kroužku bruslení může děti přivést k trvalému zájmu o pohyb obecně i o bruslení konkrétně.*

Pro posouzení těchto údajů jsem využila dotazník pro žáky a při vyvozování závěrů jsem využila i odpovědi rodičů na otázku, zda může dítě ve školní družině rozvíjet svoje sportovní zaměření.

Vyhodnocení dotazníků dětí vydalo následující fakta.

42 dětí , tedy 60 % dětí uvedlo, že není spokojeno s nabídkou zájmových kroužků ve školní družině. 16 dětí, pravděpodobně chlapců, má zájem o fotbalový kroužek. 42 nespokojených hlasů je rozhodně znepokojivé číslo a bude nutné ve spolupráci s vedením školy tento nedostatek řešit.

Zájem o nějaký sportovní kroužek má 46 dětí, tedy 66 % ze všech dotázaných. O konkrétní kroužek ze současné nabídky školní družiny má zájem celkem 58 dětí, to je 83 % . Z toho tvoří zájemci o bruslení 28 dětí, to je 48 % z těchto 58.

37 dětí by do kroužku chtělo chodit, aby se naučily bruslit, to je 52 % dotázaných. 39 dětí, tedy 56 % uvedlo, že význam bruslení je v tom, že je baví. Stejný počet a pravděpodobně i stejné děti uvedly, že u bruslení by chtěly zůstat i nadále. Autentické výpovědi dětí a jejich názory na bruslení uvádím v příloze č. na straně

Mám – li správně posoudit hypotézu č. 2, musím zohlednit i názor rodičů , tedy jestli se vlivem školní družiny dá rozvíjet sportovní zaměření dítěte. 29 rodičů, tedy 47 % si myslí, že ano. Považuji tento údaj za velmi povzbudivý pro moji další činnost.

Mohu tedy konstatovat, že hypotéza č. 2 se potvrdila.

Hypotéza č. 3 – *Myslím, že vést děti ke sportu a k pohybu obecně je smysluplná činnost.*

Pro potvrzení či vyvrácení této hypotézy jsem využila oba dotazníky a zejména metodu rozhovoru. Rozhovor byl veden s jednotlivými dětmi i ve skupinách, s rodiči taktéž. Používala jsem v obměnách zhruba tyto otázky:

Jaký je přístup dětí mladšího školního věku k pohybovým aktivitám ?

Jaký je přístup dnešních rodičů ?

Máš, máte dostatek informací o možnostech sportovního vyžití ?

Navštěvuješ, navštěvujete nějaké pohybové aktivity?

Je sportování prospěšné ? Proč ?

Jaké máš či máte vlastní zkušenosti s pohybem ?

Co vám v nabídce na trhu chybí ?

Provozujete nějaký druh sportovní činnosti v rodině společně ?

Proč některé děti nemohou nebo nechtějí sportovat ?

Jak se to dá změnit ?

Měl by být sport a pohyb součástí života každého člověka ?

Jaký význam hraje školní družina ?

Jaký přínos mají sportovní a pohybové kroužky družiny ?

Po vyhodnocení mnoha rozhovorů – viz kapitola Výsledky rozhovoru a po vyhodnocení obecně zaměřených otázek v dotaznících a zejména v souladu s mojí celoživotní filozofií o pohybu, jakožto přirozené součásti každého z nás, jsem vyvodila závěr.

Musím konstatovat, že hypotéza č. 3 se potvrdila.

8. Závěr

Školní družina při Základní škole u sv. Štěpána nabízí v rámci svých možností materiálních i personálních přiměřenou nabídku sportovních a pohybových aktivit pro děti mladšího školního věku. Vzhledem k poptávce dětí i rodičů by bylo vhodné uvažovat v příštím školním roce o rozšíření nabídky, například o fotbalový kroužek.

Za problém jsem si vytkla zjistit, zdali rodičům i dětem nabídka pohybových aktivit ve školní družině postačuje a jestli kroužek bruslení může u dětí vzbudit trvalejší zájem o sportování obecně. Takto formulovaný problém se odráží i v cíli mé bakalářské práce, který měl zjistit postoj dětí i rodičů ke zdravému životnímu stylu, jehož součástí sport je, a v širším kontextu i smysluplnost usilování vychovatelky školní družiny o ovlivňování zaměřenosti dětí na konkrétní sportovní aktivitu, tedy bruslení.

Z cíle vzešly i hypotézy a úkoly, které shrnuji níže. Cíl se mi podařilo splnit na základě výzkumu, jehož výsledky jsou uvedeny ve výzkumné části této bakalářské práce.

V první kapitole je uveden úvod k mé bakalářské práci. Ve druhé kapitole je formulován problém, cíl a úkoly práce. Ve třetí kapitole jsou uvedena teoretická východiska a informace. Čtvrtá kapitola obsahuje hypotézy. V páté je popisována výzkumná část. Šestá kapitola hodnotí výsledky výzkumu. V sedmé kapitole diskutuji o těchto výsledcích. V závěru je vše shrnuto a jsou uvedeny vyvozené závěry. Bakalářská práce dále obsahuje několik příloh.

Na základě použitých metod výzkumu, tedy dotazníku a rozhovoru, a výsledků výzkumu jsem vyvodila tyto závěry :

1. Méně než polovina rodičů (40 %) si myslí, že nabídka sportovních aktivit v naší školní je nedostatečná. Je toto číslo nízké, či vysoké ? Stanovení tohoto závěru vyšlo z úkolu č. 1 a nepotvrdilo moji hypotézu, v níž jsem předpokládala 60 %.
Naopak 60 % dětí vyslovilo se současnou nabídkou nespokojenost. Na tento závěr usuzuji po splnění úkolu č. 1.
2. Možnost členství v kroužku bruslení vítá 52 % oslovených dětí a 69 % rodičů. Tento závěr plyne ze splnění úkolu č. 2 a z otázky č. 8 dotazníku pro rodiče. Souvisí s tím i potvrzení hypotézy č. 2 o vlivu bruslení na probuzení zájmu o sport. Všechny děti uvedly, že na kroužek bruslení chodí proto, že je bruslení baví.
3. Snaha o nasměrování dětí mladšího školního věku k pohybu a sportu je smysluplná a formou zájmových aktivit v naší školní družině možná. Tento závěr koresponduje

s potvrzením hypotézy č. 3 a s názory rodičů a dětí na přínos pohybu pro zdravý vývoj organismu.

Tato bakalářská práce má za cíl zmapovat zájem dětí a rodičů o sport v jedné školní družině a ujasnit si v prvoplánově postoje dětí, jakožto objektů mého primárního zájmu. Druhoplánově mě zajímaly i názory rodičů z důvodu vlivu rodiny na zaměření dětí.

Získané údaje mohou posloužit všem, kteří se snaží naplňovat volný čas dětí mladšího školního věku.

Chtěla jsem seznámit s obsahem a náplní kroužku bruslení, který běžně nebývá součástí nabídky pražských školních družin z důvodu poměrně vysoké materiální, organizační i personální náročnosti. Chtěla jsem dokázat, že má smysl vyvinout úsilí a nabídnout i šestiletým dětem dosud nepoznanou, poměrně obtížnou sportovní aktivitu. Snažila jsem se dokázat – a to se mi doufám podařilo – jakou významnou roli hraje sport v životě dítěte a jak nutné je tuto roli ve vědomí dětí posilovat.

Pro mne osobně byla tato práce cestou ke znovuobjevení půvabů i úskalí pedagogické činnosti. Získala jsem informace, důležité pro můj další profesní rozvoj. Získala jsem mnohé informace, využitelné pro zkvalitnění práce naší školní družiny.

Především jsem však prostřednictvím této bakalářské práce získala mnoho podnětů a motivace pro pokračování ve své pedagogické činnosti. Potvrzení smysluplnosti záměru vést děti prostřednictvím kroužku bruslení k radosti z pohybu je pro mne výzvou a odměnou.

Seznam použitých informačních zdrojů

- [1] PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B., HOFBAUER, B., HRDLIČKOVÁ, V., PAVLÍKOVÁ, A. *Pedagogika volného času*. Praha : Portál, 1999
- [2] HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. Praha : Portál, 2004
- [3] HÁJEK, B., PÁVKOVÁ, J. a kolektiv. *Školní družina*. Praha : Portál, 2003
- [4] HOLEŠOVSKÁ, A. *Rok ve školní družině*. Praha : Portál, 2003
- [5] ŠŤASTNÁ – KONIGOVÁ, J. *Nekonečné stopy bruslí*. Praha : Olympia, 1985
- [6] ŠAFAŘÍK, V., JAURIS, B., KOSTKA, V., ZACHOVÁ, B.. *Teorie a metodika bruslení*. Praha : SPN, 1972
- [7] HÁJEK, B. *Školní družina vytváří vzdělávací program*. Časopis Informatorium 3 – 8, číslo 7, 8, 9, 10 , rok 2005. Praha : Portál, 2005
- [8] KOLEKTIV AUTORU. *Encyklopedický slovník*. Praha : Odeon, 1993
- [9] [http : // cs. Wikipedia. org/wiki/krasobruslení%C3%AD](http://cs.wikipedia.org/wiki/krasobruslení%C3%AD)

Seznam příloh

Příloha 1 : Přepis výpovědí členů kroužku bruslení – hodnocení kroužku bruslení

Příloha 2 : Dotazník pro žáky

Příloha 3 : Dotazník pro rodiče

Příloha 4 : Fotografie z kroužku bruslení

Přepis výpovědí členů kroužku bruslení - hodnocení kroužku bruslení.

1. Líbí se mi, že jste nás naučila bruslit a přesto, že se mi moc nedařilo, tak mě to bavilo, protože je to dobrý sport.
2. Na bruslení se mi líbilo, protože člověk má sportovat, aby zhubnul a aby z toho měl sám radost, že umí bruslit. Kdyby někdo potřeboval pomoci na druhé straně rybníka, tak bych uměl vzít brusle a pomohl bych mu. Protože mě paní vychovatelka Táňa naučila bruslit, budu chodit i příští rok.
3. Bruslení se mi líbilo, protože mě baví a budu chodit i příští rok.
4. Na bruslení se mi líbí, protože se naučíme bruslit, na vás se mi líbí, že krásně bruslíte.
5. Bruslení se mi líbilo, protože jsem se naučil bruslit. Já si myslím, že sport je zábava, aspoň mě to bavilo, protože je to zdravé. Určitě půjdu příští rok.
6. Bruslení se mi líbilo, protože tam hodně sportujeme. Já si myslím, že lidé by měli hodně sportovat. Mě bruslení strašně baví, protože si někdy můžeme bruslit, jak chceme. Určitě budu chodit i příští rok, myslím, že sportování je moc užitečné.
7. Bruslení se mi moc líbilo, protože jsem si zasportovala. Bruslit by měl umět každý.
8. Musíte umět sportovat, protože si procvičujete celé tělo. Člověk by měl umět bruslit, protože bruslením si dáte nohy do pohybu.
9. Mě se na bruslení líbilo, protože je to zábavný sport. Nelíbilo se mi bruslit pozadu, hrozně mě bavilo hrát na honěnou. Sport je dobrý, protože se vyčerpáme a pak jsme v klidu.
10. Bruslení se mi líbilo, protože jsme si tam mohli hrát a přitom dýchat čerstvý vzduch. Líbilo se mi, když jsme dělali holubičky. Nelíbilo se mi, když jsme museli zrychlovat.
11. Bruslení se mi líbilo, protože jsem se naučila bruslit a po tom jsem vždycky toužila. Nelíbilo se mi, že jsme měli určenou přestávku, chtěla bych ji mít každou chvíli. Líbilo se mi, že jste nás učila třeba překládat a holubičku. Myslím, že bruslení je zajímavý sport a hezký. Bez vás bych se nikdy nenaučila bruslit.
12. Bruslení se mi líbilo, protože se tam dá hrát hokej. Když jsem začal chodit, tak jsem vůbec neuměl bruslit, ale teď už umím. Bruslení by se podle mě měl naučit každý, protože by se mu mohlo líbit. Je to super sport, ale je i nebezpečné. Příští sezónu budu zase chodit, kdybych mohl.
13. Mě se bruslení líbilo, protože ráda sportuji. Nelíbilo se mi, že jednou tam byl slabý led. Líbí se mi, že jste nás tam něco naučila. Líbí se mi, že jsme si mohli hrát a že byla svačina. Bruslení je zábava a budu chodit i příští rok.

14. Mě se bruslení líbilo, protože jsem se naučila bruslit pořádně popředu i pozadu. Nelíbilo se mi překládání pozadu, protože mi to nešlo. Kolečka se mi taky nelíbila. Myslím, že by se každý měl naučit bruslit. Nejvíce se mi líbilo, že jsme si někdy mohli jezdit, jak jsme chtěli, že jsme měli volnou jízdu.

15. Mě se bruslení líbí hrozně, protože je zábavné . Nejvíc překládání, holubička, ježdění pozadu a když si můžeme vymýšlet různé cviky.

16. Bruslení se mi líbilo, protože jsem se naučila něco, co můžu dělat i jako dospělá. Paní vychovatelka Táňa nás to dobře naučila a kdyby tam nebyla, neuměla bych to tak dobře jako krasobruslařka .Sportovat by se mělo a bruslení je zimní sport. Příští rok půjdu taky, protože už se od bruslení nikdy neodtrhnu a děkuji paní vychovatelce, protože mě naučila bruslit.

Tolik anonymní, autentické výpovědi dětí ve věku sedm až jedenáct let.

Vzor dotazníku pro žáky

Milý žáku, milá žákyně,

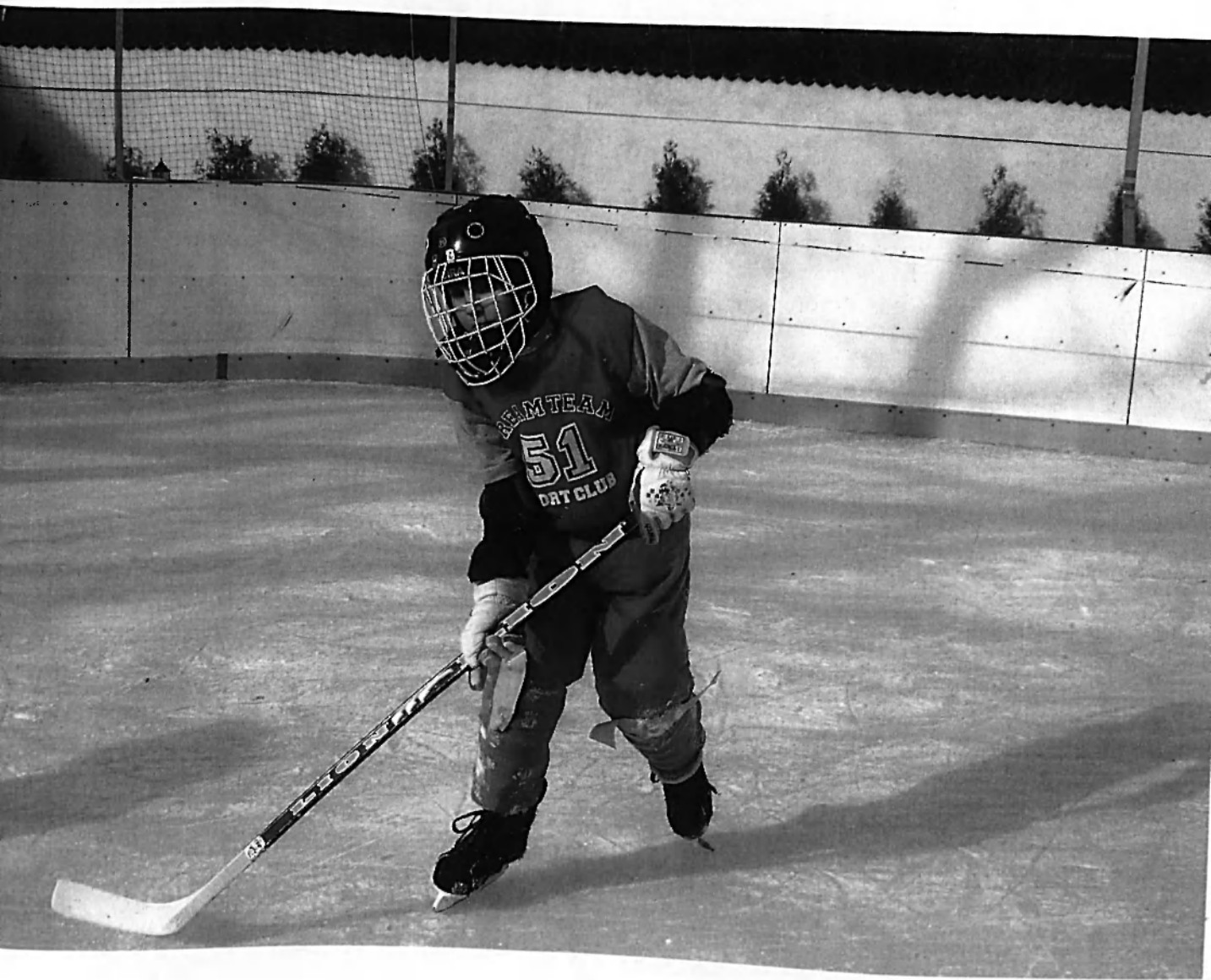
prosím Tě o vyplnění následujícího dotazníčku., který mi má pomoci zjistit, jestli Tě baví sportování a bruslení. Nemusíš se podepisovat, hlavní jsou pravdivé údaje a Tvoje vlastní názory . Děkuji Ti za spolupráci,

Tvoje vychovatelka, Taťána Dunajská.

1. Chodíš do družiny dobrovolně a proč ?
2. Co by sis přál dělat, kdybys do družiny nechodil ?
3. Jak trávíš svůj volný čas ?
4. Jaká je Tvoje ze všech nejoblíbenější činnost ve volném čase ?
5. Jsi spokojen s nabídkou zájmových kroužků ve školní družině ?
6. Máš zájem o nějaký sportovní kroužek v naší družině ?
7. Který sportovní kroužek v naší družině bys nejraději navštěvoval ?
8. Navštěvoval bys také rád kroužek bruslení a proč ?
9. Jaký význam má pro Tebe bruslení ?
10. Myslíš, že u bruslení zůstaneš i nadále ?

Posudek bakalářské práce

Bakalářská práce : Využití bruslení ve školní družině

Autor: Taťána Dunajská

stud. obor: Vychovatelství
druh a forma studia : Bakalářské
kombinované studium rok 2007

Posudek vedoucího práce jméno: PaedDr. Ivan Příbyl

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, zda zájmový kroužek bruslení může vzbudit zájem dětí o zdravý životní styl a trvalý zájem o tento zimní sport.

Cíle a úkoly práce byly splněny.

Ve výzkumné části autorka použila dvou dotazníků ke zjištění zájmu dětí a spokojenosti rodičů se školní družinou. Problém malého zájmu o pohybové aktivity se projevil i v tomto dotazníku, kde většina dětí uvedla, že nejraději sledovaly televizi nebo hrály hry na počítači. Práce se dále zabývá metodikou a didaktikou bruslení. Ve své práci autorka čerpala z devíti titulů odborné literatury.

Největší přínos práce spatřuji v ověření skutečnosti, že zájem dětí o pohybové aktivity je stále menší a menší, proto také nabídka pohybových aktivit musí být pestrá, aby děti měly o pohybové aktivity zájem.

Celkové hodnocení:

Doporučení k obhajobě: Práci k obhajobě doporučuji.

Klasifikace: *velmi dobře*

- Otázky k obhajobě:
1. Jaká je finanční náročnost bruslení a zda li je dostupné pro všechny děti?
 2. Co je při výuce bruslení začátečnicků nejdůležitější a proč ?

Praha dne : *26.4.07*

podpis

Oponentský posudek – oponent: PaedDr Ladislav Pokorný

Autorka si téma své bakalářské práce zvolila na základě zkušeností ze své pedagogické práce ve školní družině. Výběr tématu považuji za velmi vhodný a jeho zpracování za prospěšné s využitím pro pedagogickou praxi.

Formulace problému práce odpovídá potřebám práce. Stanovení cíle bakalářské práce koresponduje s formulací tématu i s problémem práce. Také formulace úkolů je přiměřená.

Teoretická část bakalářské práce je velmi pečlivě zpracována. Je členěna s logickou návazností a vytváří dobré předpoklady pro zpracování výzkumné části práce. Autorka vhodně používá citací z odborné literatury

První dvě pracovní hypotézy jsou vhodně formulovány a vycházejí z formulace cíle práce. Třetí hypotézu považuji za příliš obecnou a obsahově podobnou hypotéze druhé. Přesto však pracovní hypotézy odpovídají potřebám bakalářské práce.

Pro realizaci výzkumu autorka použila dotazníkovou metodu a metodu rozhovoru. Obě metody vyhovují potřebám splnění cíle a úkolů bakalářské práce. Formulace otázek dotazníků je přiměřená věku respondentů a splňuje potřeby výzkumu. Škoda, že autorka neuvádí osnovu rozhovoru, ale pouze přepis odpovědí. V textu „Diskuse“ jsou uvedené otázky nepatřičně, bylo by lépe je také uvést v přílohách bakalářské práce.

Výzkumný vzorek je odpovídající, výsledky výzkumu jsou vhodně interpretovány a přiměřeně statisticky (procentuálně) zpracovány.

Diskuse je věcná, autorka v ní ověřuje hypotézy. Závěr práce je logicky zpracován a vyvozené závěry odpovídají výsledkům výzkumu. Nechybí zde konstatování splnění cíle a úkolů bakalářské práce ani význam práce pro její využití v praxi.

Po formální i obsahové stránce práce splňuje veškerá kritéria na ni kladená. Doporučuji ji i obhajobě.

Hodnocení:

Otázka: Na str. 23 uvádíte, že nácvik překládání v jízdě vpřed začínáme nejprve vlevo, protože „ to je pro začátečníky snazší“. Proč? A jak to bude u leváků?

V Brandýse nad Labem 26.4. 2007

PaedDr. Ladislav Pokorný